

ERDÉLYI GAZDA

„Grand Prix“ (a legnagyobb kitüntetés)
a párisi világkiállításon.

Alfa Separator R. J.

Iroda: Budapest, V., Báthory-utca 4.

Szár: Budapest, V., Petneházy-utca 6/8.

Tejgazdasági Gépgyár.

Szállít tejgazdasági eszközöket és gépeket!

Tehenészetek, tejgazdasági telepek, tejszövetke-
zetek berendezése!

Mindig friss sajtoltó por és folyékony oltó!

Több mint 500 első díj!!!

Arjegyzékekkel, költségvetéssel, utbaigazítással
készséggel szolgálunk.

(546)

Mc Cormick Harvesting Machine-Company.

(Chicagói aratógépgyár.)

Kévektő aratógép,
Fűkaszalógép,
Köszörükészülék,

„Daisy“ marokrakó aratógép,
Szénagyűjtő gereblye és
Kévektőfonal. (859.)

gyártmányai.

Ne vásároljon, míg gépeinket nem látta s árainkat nem kérdezte. Olcsó tartalék-
részek óriási raktára. Tessék mintakönyvet kérni!

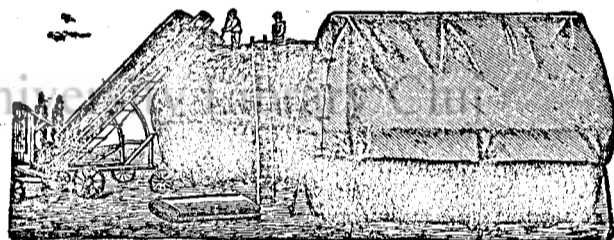
WILLIAM J. STILLMAN
igazgató.

Évi termelés
362,000 gép.

BUDAPEST,
V. ker., Váci-ut 30 sz.

VIZMENTES PONYVÁK

KAZAL, MOZDONY és CSÉPLŐGÉPEKRE.

Elpusztíthatatlan minőségben
Repceponyvák,
Vitorla-vászonn
ponyvák,
Kocsi-ponyvák.
— Alapított 1830. —
Cs. kir. szab. vizmen-
tes szövetség.
— 46 kitüntetés. —

ELSINGER M. J. és FIAI Budapest,
V., Mária-Valeria-u. 10. szám.

Sürgőnyezim: „Elsinger Budapest, Thonet-udvar“

(Thonet-udvar.)

Vizmentes Ponyvák

elismert kitűnő minőség — □ metr. 1 k, 70 fillér és följebb,

Zsákok

Tarpaulin- varrással és varrás nélkül 68 fillér és följebb
Rovatkás- Sátrak, esőköpenyek, öltönyök.
Kender- kenderömlő, tűzi és itató-vedrek.

Arjegyzék és minták ingyen és bérmentve. — Leggyorsabb kiszolgálás. —
Minden város jobb üzleteiben a mi gyártmányainkat tartják és szíveskedjék hatá-
rozottan Elsinger gyártmányt kérni. (880.)

Szőlőmivelők és mezőgazdák számára!

A szőlőtelepek befecskendezéséhez
valamint a gyümölcsfákat károsító rovarok,
továbbá a szegecs és tormács teljes kiirtására

Mayfarth Ph. és társa féle

szabadalmazott

önműködő

úgy hordozható, mint kocsi-
szerelt

„Siphonia“

fecskendőt, a legjobbknak bizonyultak, a melyek szivattyuzás nélkül a
folyadékot önműködőleg a növényekre permetezik. Ezen fecskendőknek már
sok ezerre menő példánya van alkalmazásban és számos elismerő bizonyít-
vány igazolja ezeknek elvitázhatatlan kiválóságát minden más rendszerrel szemben.

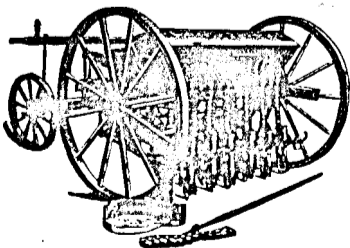
A legjobb vetőgépek

Mayfarth Ph. és társa legújabb szerkezetű

„AGRICOLA“

(tolóvetőkerék-rendszer) vetőgépei.
Mindennemű mag- és különböző magmennyiség szá-
mára, váltókerekek nélkül, dombon avagy síkon, a
legkönnyebb járás, legnagyobb tartósság és mind a
mellett a legolcsóbb ár által tűnnek ki.
A lehető legnagyobb munka, idő- és pénzmegtaka-
rítást teszik lehetővé.

Különlegességeket széna- és szalmaprések- kéz használatra,
kukorica morzsolók, cséplőgépek, járgányok, gabonarosták,
mellett gyártanak és szállítanak

Mayfarth Ph. és Társa

cs. és kir. kiz. szabadalmazott mezőgazdasági gépgyárak

(807.)

BÉCS, II. Taborstrasse 71

több mint 400 arany-, ezüst- és bronzéremmel kitüntetve.

Kimerítő árjegyzékek és elismerő okiratok kívánatra ingyen küldetnek. — Képviselek és letelepedők alkalmazatának.

Sz. 638—1902.

Hirdetmény.

A szamosújvári kir. országos fegyintézet részére a
folyó évi május hó 5-én délelőtt 11 óráig beadandó
írásbeli zárt ajánlatok alapján beszerzendő **600 méter-
mázsa szürke, erdélyi, szálas, mosatlan
gyapjunak** szállítása tárgyában, annak megjegyzése
mellett, hogy száz-száz métermázására is lehet ajánlatot
tenni, megkeresésre szívesen ad részletes felvilágosítást

(883.)

az igazgatóság.

A magyar kir. államvasutak gépgyárának lokomobill cséplőgép és „MILLENNIUM” aratógépgyártmányai a párisi nemzetközi kiállításon a legnagyobbat kintüntetést, a GRAND PRIX-t nyerték

A magy. kir. államvasutak gépgyárának vezérügynöksége

BUDAPEST. Váci-körút 32. szám.

ajánlja a magy. kir. államvasutak gépgyárában készült

4, 6, 8, 10 és 12 lóerejű G Ő Z C S É P L Ő - K É S Z L E T E I T,
14, 16 és 20 lóerejű C O M P O U N D - L O C O M O B I L J A I T, és végre 876.

„Millennium” legújabb szerkezetű fűkaszáló-, marokrakó- és kévekötő aratógépeit,

továbbá: a szab. osztr.-magyar államvasutársaság resiczai mezőgazdasági gépgyárában készült S A C K-rendszerű aczelöntésű ekefővel ellátott E K É I T és egyéb mezőgazdasági eszközeit.

Marcinkiewicz Ignác

férfi ruha-szabó

Kolozsvárt, Deák Ferenc-utca 3. sz.

Ajánlja 20 év óta fennálló s a mai kor és divat követelményeinek teljesen megfelelően berendezett

férfi-szabó-üzletét.

Raktáron tart nagyon szép hazai, valamint valódi angol, francia és külföldi szövetujdonságokat.

Ugy a helyi, mint a vidéki megrendeléseket szakszerű munkával pontosan és olcsón teljesít.

(810.)

LÉBER GYULA

első erdélyi sodrony szövet-fonat és szita-áru gyára
KOLOZSVÁRT, Egyetem-utca 12. szám.
Telefon 439.

Ajánlja minden e szakba vágó munkáit, úgy mint: kertek erdők, vadaskertek, szőlők, sírhelyek, stb. bekerítéséhez való Gép-sodrony-fonatait, majorsági udvarok fonattal való bevonását; pincze, padlás, felső világossági-magtar és meskamra adiakok rostelyzatat, acianyó rosták, szén, koks, kavics válogatásához; szikrafogók gépekhez. Zöldre festett légy szövet, szelelő és löher-rosták. Backer-féle rosták és egyébféle használatra vas-, réz- és czinszövetek, Kruppa-sodrony szegélyzetek, aczel tüskés sodrony-kertek s. a. t. bekerítésére. Különböző mintákban, fakeretbe foglalt rosták és sziták, ruganyos ágybetétek (mátrác), sodrony-láb-törlők. Képes árjegyzékkel kívánatra ingyen és bérmentve szolgál.

Fischer Lipót

kemigráfiai műintézete

Budapest
Kossuth Lajos-utca 15. sz.

(780.)

Klisék

mindennemű nyomtatvány képes illusztrált kiállítására a legjutányosabb áron vállaltatnak és a legközelebbben

készíttetnek el. Vidéki megrendelések is pontosan eszközöltetnek.

➔ Allattenyésztő gazdák figyelmébe! ➔

Az „Alsófehérvármegyei Gazdasági Egyesület”

Nagy-Enyeden, 1902. május hó 4-én

Tenyészállat-kiállítást rendez.

Dijazás alá esnek:

- I. Magyar Erdélyi Fajtánál: községi bikák, borjas tehenek, tenyésztehenek és üszők.
- II. Havasi, esetleg pinzgauai fajtánál: 1—3 éves bikák, tehenek és üszők.
- III. Bivalyok: Bivalybikák és tenyészbivaly-tehenek.
- IV. Sertés: Kisbirtokosok kanjai. (867.)
- V. Juhok: Kisbirtokosok kosai.

Kitűzve 50 különböző díj 1000 kor. értékben.

Bejelentések intézendők Székelyhídy Viktor gazdasági egyesületi titkár urhoz Nagy-Enyedre, hol a kiállítást illetőleg bővebb felvilágosítás nyerhető.

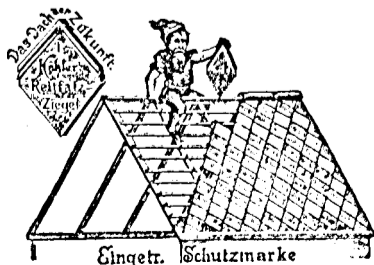
Kovácsolt és öntött vascsövek gáz-, víz- és gőz-vezetékhez,

kütsövek, kazán és locomobil-forrcsövek, gőzfűtési és karimás csövek, mindennemű furócsövek, réz, öntöttvas és zománczott árnk, felszerelések gáz, víz s gőzvezetékhez, szerszámok, vörösrézlemezek és árnk

(842)

legolcsóbb áron beszerezhetők

HASENÖRL EDÉ-nél BUDAPEST, VI., Teréz-körút 34.
Árjegyzékek ingyen és bérmentve küldetnek.

Szabadalom 30 államban.

Szebb, szingzagabb, diszesebb, könnyebb, szolidabb, tartosabb, eső- és viharbiztosabb és min-

Szivattyúk MÉRLEGEK,

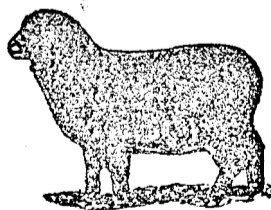
minden neme házi és nyilvános czélokra a mezőgazdaság-, építkezés- és iparnál.

legújabb javított rendszerű vízedes, százas és hídmerlegek fából és vasból, kereskedelmi, közlekedési, gyári, mezőgazdasági és ipari czélokra.

Szivattyu s gépgyártási betéti társaság.

Embermérlegek, mérlegek házihasználatra. 875.

W. Garvens, Wien, I., Schvarzenbergstrasse 6. || Árjegyzék ingyen és bérmentve. ||

16 métermázsa

raczka jutányosan eladó.
Czim a kiadóban.
(1002.)

Köhler-féle Reitifalz-tégla

cementből s homokból készítve, a jövő házfedője. Felülmulhatatlan! Verseny nélküli!

denekelőtt azonban jelentékenyen olcsóbb minden más házfedőnél. Hivatalosan és szakértők által a legfényesebben elismerve. Prima referenciák. Mindennél a legnagyobb eredmény. Jelenleg több mint 200 engedélyes gyár van a bel- és külföldön és ezek között sok előkelő cég. Kevés tőkebefektetés, nagy nyereség, a gyártás, mivel kézi ipar, egyszerű és mindenütt könnyen kivihető. Gépszerű gyárberendezésnél a Reitifalz-téglák gyártására nézve a legközelebb eső engedélyes gyár szolgál felvilágosítással. Prospektusokat és más egyébre nézve utbaigazítást ad a szabadalomtulajdonos

Theodor Köhler, Limbach. Sachsen.

(862.)

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK.
ELŐF. ÁR: 1 ÉVRE 12 KOR., 1/2 ÉVRE 6 KOR.,
1/4 ÉVRE 3 KOR. EGY SZÁM 24 FILL.

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.
AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL
KOLOZSVÁR, DEÁK FERENC-U. 11 SZ.
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ

Kérjük a hátrálékos előfizetési díjak beküldését.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

Mezőgazdasági főiskola Erdélyben.	222
A székely kivándorlás. <i>Éber Ernő.</i>	222
Az Erdélyi Gazdasági Egylet és az új birtokrendezési törvény terve. III.	224
Egy s más a rétek gondozásáról. <i>Dr. K. D.</i>	225
Tárca:	
A mindennapi kenyérért. <i>Sienkiewicz Henrik.</i> (13).	222
Könyvszemle.	225
Egyleti élet:	225
Vegyes közlemények	225
Hirdetések	

Az impregnált takarmányrépamagvak

a legnagyobb csiraképességgel bírnak
és a
legbiztosabb termést adják.

Kaphatók csakis

MAUTHNER ÖDÖN

csász. és kir. udvari magkereskedésében

BUDAPESTEN.

Mezőgazdasági főiskola Erdélyben.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet a mezőgazdasági főiskolának Kolozsvárt leendő felállítására érdekében a következő fölterjesztést intézte a földművelésügyi miniszterhez:
252-II.-40.
1902.

Nagyméltóságú Miniszter Ur!
Kegyelmes Urunk!

Közel két évtizede hangoztatják már gazdasági közéletünk vezetői — úgy az illetékes szakkörökben, mint az egész magyar sajtóban — egy mezőgazdasági főiskola szervezésének szükségét. Legutóbb — a földművelésügyi költségvetés tárgyalása alkalmával — az országgyűlés színe előtt is felhangzott egy pár képviselő beszédében a kívánság, hogy állítsák fel a magyar gazdasági főiskola, vagyis tetőztessék be a magyar gazdasági szakoktatás azzal, hogy annak legmagasabb képzettséget nyújtó szervezete is kiépíttessék.

Örömmel hallottuk ezúttal azt is, hogy Nagyméltóságod az eszme megvalósítását a közel jövő teendőjéül jelölte ki s teljes bizalommal vagyunk az iránt, hogy ezen terv, mint kész mű, már nemsokára méltán fog sorakozni Nagyméltóságodnak többi közérdekű és közhasznú alkotásai mellé.

Nem óhajtunk foglalkozni ezúttal a kérdésnek mindenestre legfontosabb részével, hogy t. i. a főiskola mily céllal és szervezettel alkottassék meg. Ezen irányban való tiszteletteljes véleményünk előadására úgyis — reméljük — közelebről leend alkalmunk.

Van azonban a dolognak egy másik, épen olyan nagyjelentőségű és nem kevésbé fontos részlete és ez az, hogy:

Hol állítsák fel a főiskola?

Tudjuk, Kegyelmes Urunk, hogy ezen új intézmény elnyeréseért sok város fog versengeni. Első sorban maga a főváros és utána minden gazdasági tanintézet székhelye. Ezek lesznek bizonyára a számbajöhető tervezések színhelyei.

Jelen fölterjesztésünk célja az, kérésünk oda irányul, hogy Nagyméltóságod annak idején a főiskola székhelyéül Kolozsvár vá-

rosát jelölje ki. Kérésünk indító okait a következőkben fejtjük ki:

Egy gazdasági főiskola részére mi nem tartunk alkalmas székhelynek sem egy világvárost, sem valamely azzal ellenkező kicsinyszerű vidéki központot. Óhajtjuk, hogy ifjaink az iskolán kívül is intelligens, jó körökben forogjanak, de egyben kívánatosnak tartjuk azt is, hogy egy világváros zaja és kísértései ne gátolják őket ismereteik gyarapítására való komoly törekvéseikben.

Kolozsvárt, mint társadalmi ember is inkább megtalál mindent egy főiskolai hallgató. Még jobban, mint Budapesten. Ott a millió ember közt kitesztve érzi magát a tanuló ember. Itt mindannyiunknál itthon van. Itt minden társadalmi réteghez tartozó diák-ember ma és mindenkor megtalálja a maga világát; a fővárosban csak az utcát, a korcsmát, a kávéházat s legfőképpen a nagyvárosi kozmopolitizmust. Szerencsétlenségnek tartanók, ha hazánk jövő gazdaságiatárságát is olyan miliőben nevelnénk, melytől a becsületes földszag oly igen távol van.

A fundamentum különben is már itt van, a 30 év óta oly szorgalmasan és sikerrel dolgozó gazdasági intézetben. Az fel van szerelve minden irányban. Gazdagok gyűjteménytárai, van vegytani műhelye, botanikus kertje, magvizsgáló állomása, növénytermelési kísérleti állomása, modern gazdasága, erdeje, szőlője, remek kertészete, tanulságos állattenyésztése s most épül egy mintaszerű majorja. A gazdasági elméletek minden ágazatának van tehát kísérleti alapja s nem kényszerül a tanár tisztán a katedréről beszélni.

A rokon tudományágak hallgatására itt vannak jeles egyetemi tanáraink, tanszékeink, gyűjteményeink; ott van a nagyszabású növénykert, az orsz. kémiai-intézet stb. stb.

A közel környék nagyobb s modern gazdaságaiban (melyek, mint általában hazarészünk gazdaságai, meglehetősen sokoldalú termelést űznek) az elméleti tételek gyakorlati igazolását találhatnák a főiskola

Bizonyítvány! 10 év óta használt eredeti „Eclair” permetezőről

*A szövetségi bizottság 1892-ben bevezette a
mivel félé Eclair permetező máj. máj. lakás
kijelölésén és a birtok állításán, hogy vele kars
kars és munka képműve nézve egyetlen idáig
folytatva lévő permetező se nem sikerült.*
Tudósítás 1901. február

(532.)

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete Budapest V., Alkotmány-utca 31. sz.

diákjai. Ha szemtermelésre kíváncsiak, közel van a Mezőség, ha hegyi s havasi gazdálkodás, avagy az érdészet érdekelné őket, ott vannak a gyalui havasok, ha gyümölcs-termelésre, ott van a Maros völgye, ha szőlő-termelés érdekli őket, itt az erdélyi hegy-alja. Mind egy fél napi járásra levő helyek.

Kolozsvár, mint nagy intelligenciájú és még sem tulmodern, csendes egyetemi város, már olcsóságánál fogva is leginkább praedestinálva van e célra. Az olcsóságot mi nemcsak a tanulóifjúság megélhetésére, de magára az intézmény szervezésére is vonatkoztatjuk.

Azt hisszük, hogy Nagyméltóságod is a főiskola Kolozsvárt leendő szervezésének eshetőségére gondolt akkor, midőn 1899. okt. 25-én, abból az alkalomból, hogy az erdélyi róm. kath. státus k-monostori birtoka egy részét cserébe adta az államnak a gazdasági tanintézet céljaira, e tény a következőkben kegyeskedett méltatni:

»A státus igazgató-tanácsának elismerésre méltó előzékenysége módot óhajtott nyújtani arra, hogy a kolozsmonostori gazdasági tanintézet az erdélyi résznek ne csak megtartassék, hanem az hazánk közgazdasági érdekeinek előmozdítása és felvirágoztatása érdekében oly minta intézette legyen *fejleszthető, mely a tudományos világlában számottevő tényezőt alkotson.*»

És végül, Nagyméltóságú Minister Ur, Kegyelmes Urunk, mint magyar nemzeti érdeket képezőt, azon indokunkat is felhoz-

zuk kérésünk támogatására, mely szerint némileg még ma is exponált hazarészünk magyarságának vitális érdeke az, hogy közeje a lehetőségig minél több nagyszabású állami és kulturális intézményt telepítsünk.

Kegyeskedjék tehát, Nagyméltóságú Minister Ur, kérésünk felhozott indokait elfogadván, a szervezendő gazdasági főiskola székhelyéül, mint arra legalkalmasabb helyet, Kolozsvár városát kijelölni.

Kolozsvár, 1902. április hó 18-án.

Mély tisztelettel:

Tokaji László, **Szabó József,**
egyl. titkár. egyl. elnök.

A székely kivándorlás.

A székely irodalomnak alig van tanulságosabb, becsesebb és érdekesebb terméke, mint az a jelentés, melyet ez év április 16-án Udvarhelyvármegye alispánja terjesztett törvényhatóságának bizottsága elé. Tanulságos, mert nem mendemondákra alapozza következtetéseit. Becses, mert statisztikai igazságokból szüri le állításait. Érdekes, noha nem a kétségbeesés és hangulatkeltés vastag szincsomóit rakja föl a vármegyéje helyzetét füstölő képre. A jelentésnek értékessége a statisztikai adatoknak valóságából és igazságából fakad. „On peut vivre avec des fausses statistiques”, mondta a francia képviselőházban Rose, — lehet élni hamis statisztikával is, visszaélni is lehet vele; de hamis statisztika alapján igazságokat föllátni nem lehet. És azzal, hogy az alispán mintegy mottóul azt mondja, „Nem célozom rózsásnak feltüntetni a helyzetet ott, ahol talán az sötétebb, — de nem fogok erősebben színezni ott sem, hol talán javulás,

haladás, üdvös hatású eredmények mutatkoznak.” — fölkelti érdeklődésünket a terjedelmes jelentés iránt.

Most, mikor annyi panaszló, aggodó, fölületes szó is esik a székely kérdésnek egyik legfontosabbikáról, a székely kivándorlásról, érdekes lehet az, hogy a jelentésnek erre vonatkozó néhány számát és néhány konzekvenciáját kiemeljük. Az 1901. év folyamán útlevelet adtak ki Udvarhelyvármegyében 1151-et, míg 1900-ban csak 867-et. A kivándorlás ilyenképen való növekedésének láttára, és még inkább hallatára már sokan meghúzzák a lélekharangot a székelység fölött.

De más színben tűnik föl a dolog, mikor a számokhoz a vármegye első hivatalnoka, az alispán hozzáfűzi megjegyzését, mely szerint „az évenkénti fluktuáció aligha haladja túl azokat az arányokat, melyek a népesség foglalkozásával, a fuvarosság és üzleti szellem által vállalkozóbbá tett lakosság kereseti módjával természetszerűleg megmagyarázhatók.” Vagyis a jelentés megerősíti azt a korábbi állításunkat, hogy egy népfajt, melyben a vállalkozási kedv és az üzleti szellem annyira ki van fejlődve, mint a székelyben, nem lehet odaszögezni a röghöz még az okszerű gazdálkodás eszközeivel sem. Az ő nyugtalan üzleti szelleme teret kíván vállalkozásainak és miután idebenn erre nincs tér és saját vérbelieinek versenyével kell küzdenie, kimegy Romániába, hogy ha mással nem, hát munkaerejével vállalkozzék.

Azt, amit mi korábbi cikkeinkben már megkülönböztettünk, hogy t. i. a székely Romániába nem *kivándorol*, hanem csak *kivándul*, megerősítette Hegedüs Loránt is minapi érdekes fölolvasásában és megerősíti most Damokos alispán is, „kiutazás”-nak nevezvén azt. És teszi azt ugyanazoknak vizsgálata alapján, mely minket is vezetett meghatáro-

TÁRCA.

A mindennapi kenyérért.

Irta: *Sienkiewicz Henrik.*

(13.)

II. FEJEZET.

New-Yorkban.

Az éj lassacskán engedett a napnak. Pitymallott. A hajnal bágyadt fényvel borította el a vizet. Az árbcok és kémények mind világosabban váltak ki az árnyékból és úgy tetszett, mintha közelebb húzódtak volna. Az öreg Vavson meggörnyedve térdelt gyermeke fölött.

Azt hitte, hogy meghalt. Karcu termete mozdulatlanul terült el, szemei be voltak csukva, sápadt arca mozdulatlan és merev volt. Hiába rázta az öreg karjainál. Nem mozdult, nem nyitotta föl szemeit. Ugy érezte Vavson, hogy most már neki is meg kell hálnia. De a lány szájához tartotta kezét s így érezte, hogy az él még, lélegzik. Szive dobogott még, ha csak gyöngén is s az öreg tudatában volt annak, hogy minden percben kilehelheti lelkét. Ha a szürkület ködéből szép, világos nap fog ragyogó, meleg sugaraival előtörni, akkor föl fog ébredni ez a szerencsétlen leány; különben el van veszve ...

Sirályok keringtek fejük fölött, mintha aggódva figyelték volna őket; néhány le is szállt közelükben a hidoszlopokra. Könnyü

nyugoti szellő oszlatta el a hajnali ködöt, enyhe, meleg volt a tavaszi levegő.

Azután feljött a nap. Első sugarai a hidállvány legfelső csúcsára estek előbb, azután aranyosan és gyöngéden simogatták meg a leányka holtmerek arcát. Mintha csókolni, cirógatni akarták volna. Ebben a sugárzó világosságban és szőke hajának koszorujával, mely a nedvességtől és az éjjeli harctól kúszaltan körítette arcát, olyan volt, mint amilyenek az angyalok lehetnek. És hiszen Marisa szenvedései és gyötrelmei által szinte angyallá is vált már.

Pompás, rózsás nap emelkedett a vizek fölé. Mind melegebben sütött, a langyos szél szánakozva lengette körül a lányt, a sirályok sikongva, keringve szálltak körülötte, mintha föl akarták volna kelteni és az életnek akarták volna visszaadni. Az öreg lehuzta kabátját és gyermeke lábát takarta be vele: a remény fölébredt lelkében.

És valóban, a fakó sápadtság kezdett tűnni arcáról, halvány pirosság öntötte el, mosolyogni kezdett s végül fölvetette szemeit.

Erre az öreg ember térdeire esett, ég felé emelte arcát és könnyei patakokban folytak végig barázdás arcán.

Most már érezte, hogy ez a leány az ő szemefénye volt, lelkének lelke, szentség, melyet mindenk fölött szeretett és tisztelt.

És Marisa — nemcsak hogy fölébredt — de egészségesebben és üdébben is ébredt, mint

tegnap. A kikötő tiszta levegője gyógyítóbban hatott rá, mint a szobájuknak méreggel itatott légköre. Valóban, életre való volt, hiszen alig nyitotta ki szemeit, fölült és elkiáltotta magát:

— Atyuska, nagyon éhes vagyok!

— Gyere lányom, menjünk a vízhez, talán találunk ott valamit, válaszolt az öreg.

Marisa fáradtság nélkül fölkelt és elindultak.

Ez a nap pedig úgy látszott, hogy kivételes napnak készült szenvedésük után, mert alig tettek néhány lépést, észrevették, hogy közvetlen közelben, az állványon, két gerenda közé egy kis batyu volt bedugva, melyben kenyeret, főtt kukoricát és sózott húst találtak. A dolog magyarázata egyszerű volt. A hajóépítésnél foglalkozó munkások valamelyike előtte való nap reggelijének egy részét mára ide tette el. Szokásuk ez azoknak a munkásoknak. De Vavson és Marisa még könnyebben magyarázták meg maguknak ezt a szerencsés leletet. Ki tette volna oda ezt az ételt? Az ő véleményük szerint Ő, aki minden virágra és madárra, a kis tücsökre úgy, mint a hangyára gondol. Isten!

Imádkoztak és megették azt a keveset, amit találtak. Azután a víz mentén a főrákódpart irányába mentek.

Új erőt éreztek tagjaikban. Mikor a vámházat elérték, a város felé, a Broadway-nek vették utjukat. A pihenőidőt is beszámítva,

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank R. t.

Teljesen befizetett alaptőkéje 1.200.000 korona.

Kolozsvárt, Mátyás- király-tér, 7. sz. saját házában.

Betétkeket előnyös feltételek mellett fogad el könyvecskékre, vagy folyószámlára és azokat felmondás nélkül fizeti vissza.

Váltókat olcsón számítól le.

Előleget ad értékpapírokra és kézi zálogra.

Jelzálogos kölcsönöket nyújt földbirtokokra és kolozsvári házakra. Törlesztési kölcsönöket közvetít a Hazai Takarékpénztár részére.

Áruraktárral (a pályaudvar mellett) olcsón kezelik a betárolt árukat és azokra előleget adnak. Ugyanott kölcsönzések is kaphatók.

Ugyanott a

 The Gresham Életbiztosító Társaság Vezérügynöksége.

zásunkban: „A székely munkást élénk felfogó képessége, intelligenciája, munkabírása miatt Romániában igen megbecsülték s a mi nap-számhátrányaink aránytalanul magasabb díjazásban részesítették.“ A diffusio törvénye, mely a nagyobb fajsúlyú fajokat átszorítja a nemzetek határfalain is.

„De ha ki is ment a székely ember nyári munkára Romániába, télire rendesen hazatért, — s ha végig veszszük községenként az utlevelet kért egyének névjegyzékét s kérdést intézünk az egyes tájékozottabb községi lakóshoz az eltávozottakra nézve, csupán elvéve akadunk olyan székely családra, mely tényleg kivándorolt, azaz végleg elhagyta községét, hazáját s a visszatérés szándéka nélkül elköltözött Romániába“ — mondja tovább az alispáni jelentés. A székelyeknek Romániába való kiutazása tehát indító okaiban, céljaiban, eszközeiben és eredményeiben is más, mint a magyar fölvidék lakosságának Amerikába való kivándorlása. Sem a kivándorlás okainak eltávolításában egyazon nyomon járni nem szabad. Az Amerikába való kivándorlás vége célja a tőkegyűjtés, vagyonszerzés, meggazdagodás. A Romániába irányuló székely mozgalom csak az ottani kereseti források kiaknázására törekszik. Az Amerikába vándorló magyarság előtt csak a meggazdagodás célja lebeg, az a kivándorlás vadászat a szerencse után, mely végződhetik tönkrevetással is, meggazdagodással is. A székelynek Romániában meg van a biztos keresete, melyet szellemi és fizikai ügyessége szerez meg neki a szellemileg és testileg alsóbbrendű román nép között. Az Amerikában célhoz jutott családfő a szerzett pénzt hazaküldi, ő maga künn marad házasosabb ideig még több pénzt gyűjteni. Az általa itthon hagyott család erkölcsi kötelei meglazulnak, de a hazaküldött pénz hiven

nehány óra telt el így, mert az út jó hosszú volt. Időnként deszkákra, vagy üres hajládákra ültek le pihenni. Mentek, maguk sem tudták miért, de Marisa úgy érezte, hogy mindenáron a városba kell menniök. Útközben sok megrakott szekérral találkozott, melyek a kikötő felé tartottak. Eleven élet pezsgett körülöttük. Az emberek tódultak ki a házakból és napi foglalkozásuk után siettek. Az egyik kapuból egy magas, idősebb ur lépett ki, szürke hajjal és bajusszal. Egy fiatal ember volt vele. Az ur megnézte őket nemzeti viseletükben és összeráncolta homlokát: ámulat és csodálkozás tükröződött vissza arcáról. Azután még figyelmesebben nézte őket és elkezdett mosolyogni.

Ebben a nagy New-Yorkban egy emberi arc, mely barátságosan mosolygott rájuk — az csoda volt, varázslat, ami szinte megdermesztette őket.

Az idősebb ur pedig odalépett hozzájuk és a legtisztább lengyel nyelven kérdezte:

— Hova valók vagytok, emberek?

Mintha villám sújtott volna közéjük. Válasz helyett a paraszt elsápadt, lábai remegtek, megtántorodott és nem hitt füleinek és szemeinek. Marisa tért előbb magához: mélyen meghajolt az öreg ur előtt, kezeivel átfogta annak térdeit és szólt:

— Posen vidékéről, nagyságos ur, Posen vidékéről!

— És mit csináltak itt?

— Nyomorgunk és éhezünk és borzasztó gyötrelemben élünk, drága uram!

A lánynak megakadt szava. Vavson pedig odadobta magát az urnak a lábaihoz, megragadta kabátja szegélyét és csókolgatta azt és fogta azt erősen és azt hitte, egy darab mennyet tart a kezében.

Hiszen egy ur volt és még hozzá honfitársuk. Ez nem fogja engedni, hogy éhen haljanak, elpusztuljanak, ez segíteni fog rajtuk.

(Folytatjuk.)

rendeltetéséhez, földvásárlásra fordítja. A székely Romániába akkor megy ki, mikor nálunk még nincs szorgos mezei munka, de a melegebb éghajlatu szomszédországban már van. Tehát — a jelentés összehasonlító statisztikai adatai szerint — márciusban, mikor a tavaszi munkálatok a Székelyföldön még meg nem indultak, Romániában pedig már folynak és június, júliusban, mikor az aratás Romániában megkezdődött már, idebenn, a székely hegyes vidékeken még nem. Áprilisban és augusztusban, a fő mezőgazdasági munkák idejében a kivándorlás a legkisebb.

Távol áll tőlünk azt mondani, hogy a székelyeknek Romániába való átömlése nem káros. Az Udvarhelyvármegye alispánjának jelentése csak megerősít abban az állításunkban, hogy a romániai és amerikai kivándorlásnak okai és hátrányai mások lévén, annak megakadályozására más-más eszközöket kell választanunk.

De ime a gyors vagyonszerzés és a sok pénz mágnesos ereje már a székelységet is kezdi — ha még kisebb mértékben is — Amerikába vonzani. Erre nézve ezt mondja az alispáni jelentés „Az 1901. év tavaszán, talán a romániai változott viszonyok, vagy talán egyes, szerencsével járt nagy-küküllővármegyei Héjasfalva községi lakóshoz buzdító kezdeményezésére, a kiutazás irányára Amerika felé terelődött. Ez évben még csupán 24-en utaztak ki részben Szent-Erzsébet, részben Nagy-Telek községből.“ Az alispán lebeszélte őket a kivándorlásról, de miután beszédje nem hatott, fölkerlte vezetőjüket, hogy sorsukról tájékoztassa.

„A nemsokára megérkezett levél meggyőzött arról, hogy számításuk bevált — s az év végén kitűnt, hogy a kiutazott 24 ember alig 8 hónapi idő letelte alatt 8719 koronát küldött a jelzett két községben hátrahagyott családjainak haza, vagyis többet, mint amennyit a két község évi egyenes államadója kitesz!“ A székely amerikai kivándorlása tehát már jeleiben és következményeiben is meg-egyez a fölvidéki kivándorlással.

És nagyon helyesen mondja a jelentés hogy: „A jelenleg rendelkezésre álló eszközökkel ezen áramlattal szemben küzdeni lehetetlen. A gyors pénzszerzés biztos lehetősége a leghatározottabb cáfolat minden argumentummal szemben. És csak az a szerencse, hogy székely népünkben a hazája, családja és földje iránti szeretet és ragaszkodás szála annyira erősek, hogy azokat szétszakítani nem tudja, mert ellenkező esetben a megindult mozgalom egyjelentőségű volna a székely nép megsemmisülésével.“ Még nem tudjuk, nem fog-e nagyobb arányokat ölteni a székelyeknek Amerikába való kivándorlása, nem fog-e az pusztító következményeivel elterjedni. Csakhogy a mint a székely kivándorlás erkölcsi alapja, célja és eredménye ugyanaz, mint a fölvidéki kivándorlásnak, úgy nem bizhatunk a székely haza-, család- és földszeretetében sem. A hazaszeretete nem akadályozza meg abban, hogy idegenbe menjen évekre, talán örökre. A család szeretete nem volt meg, mikor elhagyta és nem marad meg, mikor több év múlva hazajöve a távollétében megszerződött családra akad majd. S a föld szeretete inkább földéhség. Nem ragaszkodás a saját földjéhez, hanem vágyódás minél több föld után.

Azok, akik a székelység kivándorlását csupán kedvezőtlen anyagi helyzetéből tartják eredőnek, az alispáni jelentésből megtudhatják, hogy ez nem egészen úgy van. „Érdekes jelenség, — mondja az alispán — hogy a kiutazók korántsem a lakosság vagyontalan, elzüllött részéből kerülnek ki, akiknek már nincsen veszteni valójuk. Utána puhatoltam ezen egyének családi, vagyoni viszonyainak s kitűnt, hogy nemcsak kiscgazdák, de a nép között jobb módúaknak tartott családok tagjai is vállalkoznak a kiutazásra, sőt olyanok is, kik adóssággal terhelve nem voltak. Magyarázatul azon fölvilágosítást nyertem, hogy az illetőket nem annyira a sanyaru megél-

tési viszonyok, mint inkább azon cél vezérelte, hogy rövid ideig tartó távollét után meggazdagodva térjenek haza.“

És most vonjunk következtetéseket az udvarhelyi alispán jelentésének kivándorlással foglalkozó adataiból. A székely népnek Romániába való átszivárgása régi és természetes folyamat, mely nem annyira a székelység kedvezőtlen helyzetének oka, mint inkább okozata nyugtalan vérmérsékletének, vállalkozási és úzerkedési szellemének, melyet idebenn, vérei közt — inter pares — kevésbé érvényesíthet, mint a határos ország alsóbbrendű, lassúbb gondolkodású népe közt. A Romániába való kiutazás, vállalkozás nem absolute káros, de nem akadályozható meg mindaddig, míg a saját földjén nem nyújtunk tért üzleti tevékenységének. Míg a mezőgazdaság intenzivitása jobban nem foglalkoztatja, míg az ipar jobban el nem terjed, míg ezekkel kapcsolatban a belkereskedelem jobban nem fejlődik. És ezeket a föltételeket megadni részben a társadalom is nivatott, de képes rá csak egy tartós és mélyreható állami akció lehet, mely a helyi viszonyokat ösmerve, a helyi szükségletekhez alkalmazkodva a talált bajokon mindjárt segítene is, a helyszínén mindjárt alkotna is.

De ha a Romániába való kiutazó székely mozgalom baj, melynek orvoslása sürgős, de még eredményes lehet, az Amerikába való kivándorlás kezdete annak a gangraenikus bajnak a súlyos jele, mely a fölvidéki gazdasági életet legfontosabb szervétől, az embertől fosztja meg. Tanácstalanul állunk ezzel a mozgalommal szemben, erőnk kevés annak elfojtására. Iparunknak olyan mértékű fejlődése kellene, mint a tengerentuli, hogy olyan munkabéreket tudjunk fizetni, mint Amerika. Mint az udvarhelyvármegyei alispán is mondja: „Az Amerikában naponkénti 8 órai munka mellett kapható 7 korona napi béri csábító erejét jelen viszonyaink és a székely nép vállalkozó természete mellett ellensúlyozni, azt, hogy boldogulását mindenki ott keresse, ahol azt leginkább feltalálhatni véli, — nem lehet.“ Sem elég erősek, sem elég gazdagok, sem elég erőszakosak nem vagyunk ahhoz. Szerencse, hogy a székely amerikai kivándorlása még új keletű és nem nagy kiterjedésű. Annyit azonban tehetünk, hogy a kivándorlásra csábító ügynököket vaserélytel ildőzük és hogy a kivándorlókat Amerika olyan vidékeire irányítsuk, ahol megélhetésük biztosítva van.

Hogy a székelyek részletesen is ösmert bajok és kedvezőtlen helyzet között vannak, azt nagyon tudjuk. Még az orvosszerek is általánosan ösmertek és minden további diszkusszió csak még nyomatékosabban fogja azt a kívánhatni, hogy a kormány lásson hozzá a kórokok eltávolításához s a bajok orvoslásához. De tévednek azok, akik akár a romániai, akár az amerikai kivándorlásban látják a sanyaru székely viszonyok legsúlyosabb jelét. Annak jele a székely férfiaknak, nőknek és gyerekeknek a Székelyföldről az ország városaiba való húzó-dása, ahol a rossz viszonyok által és saját kóborló, vállalkozó ösztönük által hajtva keresnek az ősi foglalkozástól elütő, változatosabb, könnyebb, mobilisabb foglalkozást. Régebben a mezei munkák idejében székely munkást vagy cselédet a városokban nem lehetett kapni, ma állandóan nagy kínálat van a föl sem használható nagymennyiségű székely munkás kézben. És az okból megint okozat lesz: amint a sanyaru viszonyok birják rá a székelyt földje elhagyására, úgy az a föld elhanyagolt, rossz termő és meddő lesz, mert nincs aki kellő gondal, fáradsággal, tudással művelje.

A Damokos alispán jelentése a benne foglalt föltétlen hitelű adatokkal és okos következtetésekkel talán alkalmas lesz a némely dologban téves ítéletű magyar közvéleményt a helyes irányban fölvilágosítani.

Eber Ernő.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet és az új birtokrendezési törvény terve.

III.

(Befejező közlemény.)

22. Mondassék ki, hogy tagosításnál az új birtoknak egy művelési ághoz tartozó részei el nem különíthetők, illetve különböző dűlőkben ki nem adhatók. Rét, hegyi kaszáló és szántó külön-külön is kiadható. Forduló szerinti beosztással csak 5 és 30 hold közötti birtokok oszthatók ki. 5. holdon aluli (Székelyföldön 2 holdon aluli) birtokok csakis egy tagban legyenek kiadhatók.

5 holdon aluli új tagok — ha az illető tulajdonosok úgy kívánják — az eredetnél gyengébb osztályú földekből ne legyenek kiadhatók.

23. Az utasítás 116. §-a úgy intézkedik, hogy a mint a működő mérnök a kiosztási munkálatokkal elkészül s azokat az eljáró bírónak beküldi, az eljáró bíró a kihatás megkezdésére határnapot tűz ki.

E § meghozatalánál az volt a cél, hogy a már előzőleg ugyanis sokat ide-oda küldött s vizsgált munkálat az utolsó órában, midőn a birtokos a tag kihatását várva rendezte be a gazdaságát, ne akasztassék meg.

A kolozsvári kat. igazgatóság azonban jobbnak találta a vizsgálatnak azt a módját, hogy a kiosztási munkálatok az egyéni kihatás megkezdése előtt ismét hozzá beküldessenek, nem látván azt a kárt és hátramaradást, a mi ezáltal a birtokosságának okoztatik. Ezért történt az, hogy az utasításnak ezen § a kolozsvári kat. igazgatóság felterjesztésére megváltoztatott oly módon, hogy a már kész kiosztási munkálat ismét előzetesen felküldetik a kat. igazgatósághoz.

Az utasításnak ily módon való megváltoztatása nem volt helyes és pedig nem a működő mérnökökre, hanem tisztán a birtokosságra való tekintettel; mert míg ezen intézkedés a mérnökre magára nézve némi előnnyel jár, amennyiben az esetleges hibák az egyéni kihatás előtt felidéztenek és kijavíthatnak és így nem plántálják át a természetbeni kihatásba, addig össze nem hasonlítható ezzel a csekély előnnyel az a nagy hátrány, a mely a birtokosságnak okoztatik azáltal, hogy az a tag illetményét, melyre számított s melynek reményében rendezte be az egész gazdaságát, a várt időben a hosszas és késedelmes felülvizsgálat miatt nem kapja meg és ahoz igen gyakran egy teljes év mulva jut.

Javasoljuk, hogy e § rendelkezései jövőre eredeti szövegében állíttassanak vissza. S ha a kat. igazgatóság csak a munka beküldésével tudja a felülvizsgálatot megejteni, az esetben a természetbeni kiosztás megtörténte után küldessék az el.

24. A 118. és 119. §§-ai intézkednek aziránt, hogy a kiosztási munkálatok hitelesítésénél gazdasági szakértő alkalmaztassék.

Ezt feleslegesnek kell tartanunk, mert a már megkészült műszaki munkálat jogérvényes egyezség, vagy ítélet alapján hajtott végre. Hogy pedig az csakugyan úgy történt, erre vonatkozólag meggyőződést szerezhet úgy a birtokosság, valamint az eljáró bíró, azelőtt, a mielőtt a kihatás megkezdésére a működő mérnök bevezetné. Tehát, hogy A. B.-nek a helyére, avagy fordítva tételt volna, az teljesen kizártnak tekinthető, s ha esetleg mégis megtörtént, annak megváltoztatása ugyanis nem a gazdasági szakértő feladatát képezi, hanem igenis e tekintetben rendelkezési joga az eljáró bírónak van, mert ez tulajdonképpen nem gazdasági, hanem jogi kérdés.

Ohajtandó tehát, hogy a gazdasági szakértő csakis az osztályozásnál, becslésnél és elhelyezkedésnél alkalmaztassék s a kiosztási munkálat elbírálása, a mely külön-

ben is nem gazdasági, hanem jogi és műszaki teendőket képez. — költség kiméless szempontjából — csupán az eljáró bíró és hitelesítő mérnökre bizassék.

25. A jelenlegi utasítás 122. §-a intézkedik aziránt, hogy a hitelesítés jogérvényre emelkedése után a törvényszék az új munkálatokat a kat. igazgatósággal, azután pedig az illetékes telekkönyvi hatósággal az átalakítások megtétele végett haladék nélkül közölje.

Ezen rendelkezést, nevezetesen, hogy az új munkálat előbb menjen a kataszterhez és csak azután a telekkönyvhöz, nem tartjuk helyesnek azért, mert a kataszter a munkálatokat sokáig tartván magánál, nagyon későre kerül a sor a telekkönyvi átalakításokra. Esetek vannak a törvényszékeknél, hogy a munkálatok csak 4—5 év mulva kerülnek átalakítás alá, a mely idő alatt a birtok új vásárokkal, tagfelosztásokkal annyira elváltozott, hogy az a mérnöki munkálatból teljesen eltér s midőn így az átalakítás munkálatba vétetik, ahelyett, hogy az rövid idő alatt befejezést nyerhetne, épen az említett nagy változás miatt megreked és nehezen keresztülvihetővé válik.

Itt tartjuk szükségesnek felhívni a figyelmet arra a meg nem magyarázható helytelen uszura is, hogy a mérnöki munkálatban használt helyrajzi számok a telekkönyvben más és a kataszterben ismét más számmal jelöltenek. A mi által a birtokosság a, a kinek legnagyobb része különben is az ilyen munkarészekre ismeretlen, annyira zavarba jön, hogy abból kiokoskodni képtelen.

Jövőre tehát kívánatos lenne, hogy a hitelesített munkálatokat a végrehajtásnak jogérvényre emelkedése után, a kir. törvényszékek előbb közöljék az illetékes telekkönyvi hatóságokkal, hogy így az átalakítások mielőbb megtörténhessenek és csak azután tétessenek át a kataszterhez.

Továbbá, hogy községek egész határára kiterjedő tagosítások eseteiben a mérnöki térkép számok úgy a telekkönyvi, mint a kataszteri hivatalok által elfogadtassanak és szigorúan alkalmaztassanak az általuk készült munkálatoknál, mert ezáltal a három munkarész egyöntetűsége és két utóbinak a munka könnyebb előállítása tétet nek lehetővé.

26. A 133. § intézkedik aziránt, hogy községek egész határára kiterjedő tagosítások eseteiben az államkincstár által kataszteri célokra átveendő tagosítási munkarészekért az állam által fizetendő összeg a költségelírányzat összeállításával a kirovandó főösszegekből levonassék és csakis a maradék rovassék ki a felekre. Ezen összeg rendelet útján csak a mérnöki díjak 20%-ban állapított meg.

Ezen intézkedésben méltánytalannak és igazságtalannak tartjuk azt, hogy az állam csak 20%-al és akkor is csak a mérnöki díjak 20%-ával járul a költségekhez. Mert ha tekintetbe vesszük azt, hogy egy birtokrendezési költségvetésben a díjaknak még 50%-át sem teszik a mérnök díjai, így az állam az összes költségeknek még 10%-át sem hordozza.

Nagyon csekély összegnek mondható ez akkor, a mikor épen a kataszter által megkívántató munkarészek, illetve az egész munkálatnak a kataszteri elvek és szabályok szerinti előállítása tette az utóbbi időben a tagosításokat 70—80%-kal költségesebbé. Ugyanis: régebben a működő mérnökök által 3 koronával vállalt tagosítások ma 5 koronán alól nem válalhatók anélkül, hogy a működő mérnöknek ezen megszorított munkával végzett vállalatból csak annyi haszna is lenne, mint volt azelőtt.

Egy 1000 holdas község birtokrendezési munkálatainál jelenben kitesznek a működő mérnök díjai kb. 5000 koronát. A kincstár

által fizetendő 20% kitesz ez esetben 1000 koronát; kapja tehát a kincstár a birtokosságtól a saját közegei által felülvizsgált, a kataszteri elvek és szabályok szerint megkészített munkát 1000 koronáért, ha pedig azt saját közegeivel méreti fel és térképezeti, úgy legalább is 3000—3600 koronájába kerül.

Méltánytalan a 133. § utolsó bekezdésében említett azon intézkedés is, hogy az állami hozzájárulás csakis a munkarészek átvételkor fizetendő be a birtokrendezési alapba. Miért előlegezze a különben is tulterhelt birtokosság az államnak a kataszteri célokra készült munkarészek díját? Hiszen a munka megkezdésével már a kincstár részére dolgozik a felmérő mérnök, az első aktusnál már felülvizsgálat teljesítetik, tehát a működő mérnök műszereivel, eszközeivel már rendelkezésére kell hogy álljon a kiküldött hitelesítőnek és a munka folyamata alatt 7—8-szori felülvizsgálatért rendelkezésre kell bocsássa az eddig teljesített munkálatokat, tehát elvitázhatatlan, hogy a kincstár részére készített munkában már dolgozik s mégis az állam által fizetendő összeg nem előleg, hanem utólag fizetetik, vagyis azt a tulterhelt birtokosság előlegezi a kincstár részére.

Véleményük e kérdésnél — a mint azt már fennebb is kifejeztük — az, hogy az állam által fizetendő összeg méltányosan legalább is az összköltség 50%-ában állapíttassék meg. Mert még így is kevesebbe kerül az államnak a tagosítás rendjén felmért községek műszaki másolata, mintha azt saját közegei által méretné fel. Továbbá, hogy az állam által fizetendő összeg ne utólagosan, hanem a költségek szükségére mérvében fizetessék ki annak befizetése a kincstár által is ugyanazon időszakokban és ugyanolyan részletekben történjék, mint a mely időszakokban és mely részletekben a birtokosság annak befizetésére köteleztetett. Ezekon felül feltétlenül kívánatosnak tartjuk azt, hogy a tagosítási összköltségeket az állam előlegezze s ezen előleget a felektől utólagosan, 6—8 év alatt, a közadókkal együtt szedje be. Ez volna minden felett egy olyan intézkedés, mely a tagosítások gyorsítását legjobban szolgálja és a mely a tagosítások kérését is nagyban elősegítené.

27. Az 1893. évi 356. I. M. sz. utasítás 65. §-ához mellékelte s az illető község érdekelte birtokosai, valamint a működő mérnök között kötendő szerződési mintának 2. pontja, mely azt tartalmazza, hogy a mérnök díjai, mikor és minő részletekben fizetessék ki, megváltoztatandó lenne.

A szerződésnek ezen pontja oda volna módosítandó, hogy a működő mérnöknek a díjai a következő részletekben fizetessék ki:

- A munkálatba történt bírói bevezetésekor $\frac{2}{10}$ -rész.
- A felvételi térkép bevezetésének igazolásakor $\frac{2}{10}$ -rész.
- Az előmunkálatoknál felülvizsgálat végettí betérjéseknek $\frac{1}{10}$ -rész.
- Az előmunkálatok hitelesítésének bevezetésének $\frac{1}{10}$ -rész.
- Az új kiosztási munkálat elkészítésekor és a kir. kataszterhez való felküldésekor $\frac{1}{10}$ -rész.
- Az új kiosztási terv végrehajtásába bevezetéskor $\frac{1}{10}$ -rész.
- A végrehajtás hitelesítésének bevezetésének $\frac{2}{10}$ -rész.

28. Végül pedig az Országos Magyar Gazdasági Egyesület felterjesztéséből figyelembe veendőnek tartjuk a magunk részéről a következő — részben a fentiekben már általunk is javasolt — részleteket és pedig: Az „*Pénzkérdés*.” fejezet alattiakat; A 2. és 3. fejezetet és a 7—17-ig felsorolt javaslatokat.

Egy s más a rétek gondozásáról.

A mezőgazdaságnak talán egy ága sincs nálunk annyira elhanyagolva, mint a rétek kezelése. Pedig fájdalom, ha bátorságot veszünk magunknak összehasonlításokat tenni a nyugati államok (Német-, Francia-, Angolország, Belgium stb.) mezőgazdasága és a mienk között, más tekintetben is nagyon hátramaradottnak kell hogy érezzük magunkat és nagy szomorúsággal tölt el, hogy mennyi természeti előny és áldás marad kihasználatlanul, kiaknáztatlanul részben tudatlanság, maradiság, részben tökehiány miatt. Persze kiváltképpen szól ez a kisbirtokosokról.

Különösen a rét az, mely csaknem minden gazdaságban a mostoha gyermek sorsára jut, pedig éppen hazarészünkben, hol az állattenyésztés oly fontos szerepet játszik, hol részben a talaj gyengébb termő ereje, részben az éghajlat következtében szemterméssel nem érhetünk el nagyobb eredményeket, válik különösen fontos tényezővé a rét. Mégis mily ritkán látjuk, hogy valakinek eszébe jutna a réjtét megrágyázni. Pedig évről-évre egy-kétszer megkapálva azt, nagy mennyiségű tápanyagot hordunk le róla, illetve vonunk el tőle és ha ennek legalább némileg való pótlására nem gondolunk, természetesen csökkenni fog nemcsak a hozam, hanem a minőség is, mert a soványodó réten a jóféle tápdús füvek mind inkább kivésznek, helyet adva a silány, értéktelen növényzetnek. Sok gazdaságban elkallódik, szétfolyik sárba (gyakran az utca árkába) annyi trágyalé, hogy azzal a rétről jó részét évről-évre megjavíthatná. Különösen a trágyalé és a komposzt (ezt is vajmi ritkán látom készíteni) volna legalalkalmasabb arra, hogy a rétek termő erejének fokozására használtassék.

Hány vízenyős, posványos rétet lehetne nem nagy fáradsággal és kevés költséggel néhány célszerűen vezetett árok segítségével megjavítani, mely most csak a legsilányabb sás, békarokka és más rossz minőségű füveket terem, kivált ha azután alkalmas fűmagneveréssel lenne beszórvva.

És végre a mivélés. Épp úgy, mint a hogy a szántóföldeket szántjuk, boronáljuk stb, a rét is megkívánja, hogy azt felporhanyítsuk, vakond stb. túrásokat elegyengessük, a növényzetet a nap és nedvesség behatásának megnyissuk. Ha mindent, de azt az egyet senkinek sem volna szabad elmulasztani, hogy réteit évente jó lánchoronával (pl. Laacke-féle) alaposan megfogcsolja, megakadályozza ez a rétek elmosódását és a ki csak megpróbálta, az igazat fog adni nekem, ha azt mondom, hogy a hatás valóságos szembeszökő.

Dr. K. D.

Könyvismertetés.

Tyuktenyésztés. II-ik átdolgozott és bővített kiadás, 90 ábrával, írta Hreblay Emil, állattenyésztési m. kir. felügyelő, a gödöllői m. kir. baromfitenyésztő telep igazgatója. Ára 3 korona, szerzőnél lapunkra hivatkozva kedvezményes áron 2 korona előleges beküldésével megrendelhető. (Budapest VII. Csömöri ut 15. szám.)

E munka nélkülözhetetlen minden gazdának. Hogy ez így van, bizonyítja az azon körülmény, hogy az első kiadás rövid 2 év alatt teljesen elfogyott. Ez az átdolgozott kiadás még keletesebb lesz, 200 oldalon minden kérdést részletesen tárgyal, pontos utmutatást ad a tenyésztésre, a takarmányozásra, a tenyészanyag kiválasztás és értékesítésre, tárgyalja a természetes és mesterséges keltetést, az új amerikai keltető gépeket ismerteti s azok kezelésére részletes utbaigazítást közöl. Az ismert új fajtákat bemutatja. Az amerikai kappanozást ismerteti s végre a gazdasági baromfitenyésztés hasznát írja le. E munka tartalma főbb címekben: I. rész. *A tyuktenyésztésről.* Bevezetés. A tyukudvar. A tyukól és berendezése. A tyukok takarmányozása. A takarmányozó eszközök. A tyukok gondozása. A tyukok betegségei s azok gyógyítása. A tojás termelése és értékesítése. A tenyésztőjások felismerése és kiválasztása. A keltetés. A

keltetési eszközök. A csibék kelése és felnevelése. A csibék gondozása és takarmányozása. A csibenevelő eszközök. A csibék osztályozása és a tenyészanyag kiválasztása. A tyukok jelzése. A kappanozás. A vándortyukok előnyei. II. rész. *A tyukfajtákról.* Bevezetés. A magyar tyuk. A kopasznyaku tyuk. A gyöngytyuk. Melyek a köztenyésztés nemesítésére ajánlott külföldi nemes fajták? A langszántyuk. Az orpingontyuk. A plimuttyuk. Zárszó.

Ime, látjuk mily széles keretben tárgyalja Hreblay az általa oly lelkesedéssel szolgált ügykör egyik fontos ágazatának kérdését: a *tyuktenyésztést.* Melegen ajánljuk a művet mindenkinek ki baromfitenyésztéssel foglalkozik. Átolvasása hasznos és tanulságos lesz.

EGYLETI ÉLET.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet következő fölterjesztést intézett a földmivélségi miniszterhez:

»Nagyméltóságú Miniszter Ur!

Kegyelmes Úrunk!

Nagyméltóságod londoni szaktudósítójának kezdeményezésére Angliából nagyobb szabású gazda-kirándulást szerveznek a magyarországi gazdasági viszonyok tanulmányozására és a hazai termelőkkel való összeköttetés létesítésére.

A hírlapi közlések szerint tizennégy napra tervezett kirándulás programjában sajnosan nélkülözzük az erdélyi rész mezőgazdasági intézményeinek és viszonyainak tanulmányozását. Pedig az az angol gazdákra nézve is érdekes lehet, mert hiszen Erdély geológiai és klimatikus viszonyai sokban hasonlítanak a Britt birodalom földtani és időjárás viszonyaihoz és a királyhágón inneni mezőgazdaságnak sok érdekes, különleges mutatni valója van. A magyar erdélyi szarvasmarha és speciális juhajtók okszerű tenyésztései, a havasi gazdálkodás, szőlőtermesztésünk, gyümölcsstermesztésünk, erdőgazdálkodásunk, telepítéseink, az állami birtokok, a gazdasági tanintézet, bányáink és fürdőink mind kiválóan érdekelhetik az angol gazdákat és a mi gazdáink részére is előnyössé válható tanulságokkal láthatnák el azokat.

Éppen azért tiszteletteljesen kérjük Nagyméltóságodat, hogy londoni szaktudósítója révén kegyesen hasson oda, hogy a kirándulás programjába hazarészünk mezőgazdasági viszonyainak és intézményeinek tanulmányozása és megtekintése is illeszkedjen be; annál is inkább, mert az idegeneknek kalauzolására egyletünk az Erdélyrészi Kárpátgyűlésrel karöltve szívesen vállalkozik.

Kolozsvárt, 1902. április hó 22-én. ◀

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

Szemle.

Német agrárius hang a magyar állategészségügyről.

Ama szóradatban, melyet a költségvetési vita alkalmából képviselőink jónak látnak az országra zúdítani, — sok beszédnek tudvalevőleg sok lévén az alja — egyik honatya, a nevére nem omlószem, de azt hiszem, nem is érdemes megörökíteni, hogy ő is könnyíten szívn és mondjon valamit, minden ok és alkalom híján neki rontott állatorvosainknak és egész állategészségügyünket lehúzta a sárba földig. Elnevezte „bagage“-nak, „bandának“,

vagy mit tudom én minek, 80%-át nyugdíjba küldendő, persze, ha rajta állana stb. (Szegény állatorvosok még a fizetésükből is alig tudnak megélni, hát még a nyugdíjból.)

Ezen kusza handabandázás természetesen nem tett kárt derék állatorvosainkban, e fölül nyugodtan aludhattak és ez bizonyára nem lohasztja állategészségügyünk érdekében kifejtett buzgó munkásságukat. Nem is vette nálunk komolyan senki a dolgot, de a német agráriusok, kik minden eszközt felhasználnak arra, hogy magukat tőlünk elzárhassák, kiböngészték a feledés homályába sülyedt nyilatkozatot és ez alapon a porosz mezőgazdasági kamara hivatalos lapja a „Deutsches Tagblatt“ vehemens támadást intéz állategészségügyünk ellen, egyenesen azzal gyanúsítva, hogy nálunk különösen a száj- és körömfájást eltitkolják hivatalosan.

Az ő célja nagyon nyilvánvaló. Mindenféle nagyítás és elferdítés által fel akarja keltetni honfitársai figyelmét ama állítólagos veszélyre, mely állatállományukat Magyarország részéről fenyegeti; ha határaikat előlünk el nem zárják és be akarja mutatni, hogy mennyire megbízhatatlan a mi állategészségügyünk. Hisz Darányi miniszternek is azt a nyilatkozatot adja a szájába, hogy a száj és körömfájás tulajdonképpen nem is betegség. Pedig a miniszter az illető képviselőnek éppen azt mondta, hogy ha ő, vagy bárki is azt mondaná, hogy a száj- és körömfájás tulajdonképpen nem is betegség, azért mutasson egy oly ministert, aki el merésznélne mulasztani ama szigorú forgalmi korlátozást és ellenőrzést, hisz 3 napon belül Magyarország el volna zárva. Tehát Darányi, mint az nem is lehet másképp, épp az erélyes és szigorú rendszabályok mellett foglalt állást. És bár megengedem, hogy állategészségügyünknek van nem egy fogyatékosága és még nagyon távol állunk ama ideális állapottól, melyet elérni mindnyájan szeretnénk, de véletlenül éppen a száj- és körömfájásnál csakugyan nagyon szép eredményt értünk el, és az ezidőszerint legalább teljesen megszűntnek tekinthető.

Ha meggondoljuk, hogy nálunk az intelligencia hiánya, a köznépi teljes tudatlansága, babona, bizalmatlanság mily óriási nehézségeket támaszt és mennyi akadályt gördít az állategészségügy helyes kezelése elé, úgy nem helyteleníthetjük eléggé, hogy egy magyar képviselő ilyen meggondolatlan, indokolatlan kritikát pocsájt világgá, melynek külföldön való tudomásvétele nagyon is alkalmas arra, hogy minket discreditáljon és érzékeny anyagi kárt okozzon.

Ezuttal az illető urnak nem mondhatunk egyebet, mint „si tacuisses, philosophus mansisses.“

k. d.

Kolozsvár város tanácsának előterjesztésére az április 22-iki közgyűlés egyhangú határozattal kimondta, hogy Kolozsvárt a gazdasági tanintézettel kapcsolatosan az *állami gazdasági főiskola (akadémia)* felállítása érdekében nagyobb szabású mozgalmat indít és e célból úgy a képviselőházhoz, valamint a kormányhoz feliratot intéz és egyúttal az erdélyrészi társtörvényhatóságokat is felkéri, hogy e törekvésében városunkat támogassák. Jelen számunkban közöljük az Erdélyi Gazdasági Egyletnek fölterjesztését, melyben a mezőgazdasági főiskolának Kolozsvárt való fölállítását kéri. Örvendünk, hogy Kolozsvár város tanácsa is akciót indít ennek elérésére, csak azt akarjuk megjegyezni, hogy a tervezett mezőgazdasági főiskola nem „akadémia“ lesz, amilyen már van egy Magyar-Óváron, hanem egyetemi színvonalon álló és egyetemi szervezettel bíró főiskola, mely csak egy lesz az országban s melynek fölállítására Kolozsvár az ország legalkalmasabb városa.

— **Tavaszi fagy és hó.** Április 23-a és 24-e kritikus napjai voltak országrészünk mezőgazdaságának. Hó és fagy okoztak nagy károkat a vetésekben és gyümölcsösökben. Tudósítónk a következő károkról értesítnek: Brassó-ban vastag hóréteg borít mindent. Az őszi vetések és gyümölcsösök szenvedtek a hidegtől. *K. Vásárhelyen* nagy hó van. A kár még nem állapítható meg. *Tordán* a hideg idő árt a vetéseknek. *Segesvárt* az éjjeli erős fagy nagy kárt okozott a gyümölcsösökben. *Szilágy-Somlyón* 4—6 és fél fok hideg volt. A gyümölcsfák termésreménye megsemmisült. *Sz. Udvarhelyen* az éjjeli fagy a gyümölcsfák virágaiban nagy károkat okozott. *N.-Enyeden* pedig a szőlőben. *S.-Szt.-Györgyön* a nagy hideg teljesen tönkretette a gazdának ígérkező gyümölcs-termést. A vetések is silányak. Nagy kárt és veszteséget okozott az egész országban az abnormisan hideg idő. És még csak sejteni sem lehet, hogy milyen értékkel lettünk szegényebbek.

— **Telepítési értekezlet.** A földmivelési miniszter iniciálására gr. *Béldi Ákos*, Kolozsvármegye főispánja helyi birtokosokból és a miniszterium kiküldötteiből álló értekezletet hívott össze a kolozs-karai állami birtok telepítésének ügyében. Az értekezleten a miniszterium részéről jelen volt *Lovas Sándor* min. osztálytanácsos és három állami mérnök, a birtokosság részéről *Szabó József*, az E. G. E. elnöke, br. *Josika Gábor* alelnök, *Gyárfás Benedek* és *Dósa Endre* alispán. Az értekezletet a főispán nyitotta meg, *Lovas* m. osztálytanácsos ösmertette a kolozs-karai telepítés tervét, mely szerint Maros-Torda vármegye felső részéről és a Küküllő mentéről 17 székely családot akarnak a kolozs-karai birtokra telepíteni. Az értekezlet helyeselte a tervezetet és elfogadta báró *Jósika Gábornak* azt az indítványát, hogy ne egészen vagyontalan telepéseket hozzanak a birtokra, akik egy kedvezőtlen évet sem tudnának kiállni, hanem olyanokat, akiknek van valami vagyonuk; úgyszintén *Gyárfás Benedeknek* azt a javaslatát, hogy a birtok ki nem osztható helyén a telepések és a közeli kiszáradás tanítása céljából mintagazdaságot állítsanak be. Az értekezlet megállapodásait *Dósa* alispán összegezte, köszönetét fejezte ki a miniszternek, hogy alkalmat adott a birtokosság véleményének nyilvánítására s a megjelenteknek érdeklődésükért.

— **Állatorvosok szakülése.** Az országos

állatorvos egyesület erdélyrészi osztálya f. hó 20-án tartotta 3-ik rendes szakülését Kolozsvárt a vármegyei ház kistermében. A szakülésen *Reich Albert* elnökle mellett 36-an vettek részt az erdélyi részekből és az osztály folyó ügyeinek letárgyalása után az állategészségügyi igazgatás és rendészet köréből a napos megbeszélés alá vették az aktuálisabb részeket. Különös figyelemben részesült *Biro Károly* felügyelő tanulója a törvényhatósági m. kir. állatorvosok ellenőrző vizsgálatának beosztásáról és a járási m. kir. állatorvosok tevékenységének csoportosításáról, melynek rendjén az ügykezelés minden ágazatára kiterjedő élénk vita fejlődött a szakemberek között. Az osztály következetes haladásáról és céltudatos törekvéséről tesz tanúságot ez az ülés is, melynek rendjén az ügyek ellátásának előntetőségét biztosító tanulmánykinyomatása és a tagok részére leendő megküldése határozottatott. A következő szakülés helyéül Marosvásárhelyt jelölte ki az értekezlet.

— **Az „Alsófehérvármegyei Gazdasági Egyesület”** Nagy-Enyeden 1902. május hó 4-én rendezte díjazással egybekötött *IV. tenyészállat kiállítását*. Díjakat csak alsófehérvármegyei tenyésztő nyerhet. A díjak és oklevelek odaítélése felett a bíráló-bizottság határoz. A bíráló-bizottság gr. *Teleki Árved*, *Szaláncy Lőrinc* és *Toth Miklós* vármegyei nagybirtokosok elnökei alatt 20 tagból áll. Egy kiállító — egy osztályban — csak egy díjat nyerhet. A díjak odaítélésénél a magyar erdélyi fajtánál, továbbá a havasi és pinzgauai fajtánál különös figyelembe veendő az, hogy lehetőleg a vármegyei szarvasmarha-, sertés- és juhtenyésztésről szóló szabályrendelet értelmében (2. §.) a köztenyésztésre használt egyes fajták utáni (ivadékok) azon tenyészkörből származzanak, ahol azok tenyészköre indokolt. A kiállítás kezdete 1902. május hó 4-én d. e. 9 órakor. Helyszín Nagy-Enyed város vásártere. A díjak 1902. május hó 4-én d. u. 5 órakor a helyszínén, kedvezőtlen idő esetében a városház nagytermében fognak kiosztatni. Szilaj bikák felhajtása nem engedélyeztetik; általában a tulajdonosok felkérhetnek, hogy a kiállításra felhajtott állatok körül kellő számú és ügyes cselédekkel alkalmasítsanak. A kiállításra felhajtott állatok elhelyezéséről és mérsékelt árutakarmány beszerzéséről a gazdasági egyesület titkársága gondoskodni fog. A bíráló-bizottságnak jogában áll az elnökség kiváratára a helyszínén magát kellő számú bíráló bizottsági tagokkal kiegészíteni. A kimutatásban kitüntetett *államdíjak* csak akkor adhatók ki, ha azokat a kiállítás napjaig a földmivelésügyi kormány rendelkezésére bocsájta az egyesületnek. A kiállításra felhajtott állatok után térdij nem szedetik. 1902. május 1-ig be nem jelentett állatok csak azon esetben helyeztetnek el a kiállítás területén, ha még ott erre alkalmas hely üresedésben van. *Kitűzve 56 különböző díj 1150 korona értékben.* (Ebből 200 K. az E. G. E. díja.) A tenyészkiállítás berendezésére dr. *Varró László*, Nagy-Enyed r. t. város polgármesterének elnökle alatt egy 16 tagból álló rendező bizottság kérésre fel. Tenyésztők és kiállítók tenyészállataik bejelentése végett *Székelyhidy Viktor* gazd. egyleti titkárhoz (Nagy-Enyed); a szállítási kedvezményes igazolványokért pedig *Tulogdi Sámuel* m. kir. állattenyésztési felügyelő urhoz (Kolozsvár) forduljanak.

— **A m. ludasi és detreheimi telepítések** tárgyában 24-én és 25-én mindkét helyen értekezlet fog tartatni. Az értekezletre *Bethlen Géza* gróf, torda-aranyosmegyei főispán az Erd. Gazd. Egyletet is meghívta. Az E. G. E. képviselőjében dr. *Deák Ignác*, *Szentkirályi Ákos* választmányi tag és *Tokaji László* titkár vesznek részt a telepítési tervek megvitatásában. Az értekezletről jövő számunkban referálunk.

— **A Mezőgazdasági Múzeum gyarapodása.** Darányi földmivelésügyi miniszter rendelkezésére mindazokat a tárgyakat, melyeket az állambirtokok, államerdészet, vizrajzi igazgatóság stb. Párisban a nemzetközi kiállításon bemutattak, a mezőgazdasági múzeumban helyezik el. Gyönyörű és értékes kollekciónal gazdagította a múzeumot *József főherceg*, aki 49 darab különféle gazdasági térképet, fényképet és műtárgyat ajándékozott a múzeumnak. Ezenkívül *Szell Kálmán* miniszterelnök, *Almássy Dénes*, *Csekonics Endre*, *Széchenyi Béla* grófok és még többen gazdagították adományaikkal a múzeumot. Mindezen adományok bizonyítják, hogy a mezőgazdasági Múzeum iránt való érdeklődés állandó és a magánosok áldozatkészsége is lelkesen fáradozik azon, hogy ezen gyűjteményünk minél inkább hű tükre legyen hazánk mezőgazdasági fejlődésének.

— **A lentermesztés föllendítése.** Darányi földmivelésügyi miniszter utasította a gazdasági vándortanárokat, hogy mindazon községekben, melyek a lentermesztés céljaira alkalmas talajjal bírnak, népszerű előadásokat tartsanak. Ilyen előadások kétszáz községben

Ganz és Társa vasöntő és gépgyár részvénytársaság

LEOBERSDORF. BUDAPEST. RATIBOR.

Városi üzlet Budapest, Ferencziek tere 2.

Ajánlja:

Hengerszékeit (Mechwart szabadalma) darálás-, felbontás-, kiörlés- és simára örléshez, önműködő lisztkeverő gépeit, hámozó-, koptató- és

egyéb malomgépeit, mint felvonókat, szitákat, szállítócsigákat-, zsákfelvonókat-, detacheurök- és egész malomberendezéseket.

Turbinákat, forgó ekéket gőz-, petroleum- és electromos hajtással.

Electromos világítási és erőátviteli telepeket. Mindennemű kéregöntvénynt.

Bánki rendszerű benzín és petroleum motorokat és locomobilokat.

(763.)

Az 1900-ik párisi kiállításon 6 nagy díjjal és 8 aranyéremmel kitüntetve.

Az állat-praeeparatumok teljesen molymentesek.

Állatok minden fajának kltömésére vállalkozik.

Katona Mihály

nyilv. állatpraeparáló és tanszerkészítő intézete

BUDAPEST, József-körút 13.

Emlősök és madarak természetűen a legújabb módszerrel (modellirozással) készíttetnek: szebben, jobban, mint bármely hasonló intézetben.

Budapest 1900: állami érem.

Az állatok kltömése nagyság szerint kerül:

EMLŐSÖK:		MADARAK:	
Egérnagysága	0.80—1 frt	Pintynagysága	0.80—1 frt
Menyét	2 "	Galambnagysága	2 "
Nyest	5 "	Erdei bagoly	3 "
Róka	9 "	Nagy suhuly (Uhu)	6 "
Vaddisznófej	15—20 "	Sas (nagy)	12 "
Szarvasfej	35—40 "	Keselyű	12 "
Siketfajdkakas dürgő helyzetben ágon, faldiszul		Nyir	10 "
Nyir	erdő részlet	utánzó álvány	7 "
Siketfajd fej és farkok faragott tablettán		Nyir	5 "
Nyir	" " " " " "		4 "

Az intézetben készülnek mindenféle **vadászati tropheák**, kisebb nagyobb biológiai csoportok, függő vadak, emlős fejek; művésziileg faragott tablettákon, mint szobadiszek, madarak, mint faldiszek, emlősbőrök tepicheknek természetűen utánzott fejekkel. **Óz, szarvas agancsok** mondírozása tablettákra, levett agancsok koponyautáratokra helyezése és minden egyéb praeparatori munkák művészi és gondos kivitele jutányosan számítatik.

Az intézet kltömési célra frissen lött ritkább állatokat minden időben vásárol: sas-fajokat, faldikkasokat, uhu és tuzokat. Medvét és medve-bocscsot, hiuzt, vadmacskát, vidrát és farkast. E fajok élve is szállíthatók, a legmagasabb árákkal lesznek fizetve. (886.)

8000 kiscigányt tartattak. Ugyancsak a miniszter rendeletére négy lenbeváltó és kikészítőtelep állíttatott, melyek 30-40 ezer méterterüzetű szőlő- és kőszőlőtelep felépítésére alkalmasak. Mivel pedig a kiscigányok földművelésére képtelenek. Mivel pedig a kiscigányok földművelésére képtelenek. Mivel pedig a kiscigányok földművelésére képtelenek.

ternek a lentermesztés föllendítésére indított magyarországi akciója már eddig is milyen nagy eredményt hozott. A bizonyítja az is, hogy Bihar vármegyében 1900-ban csak 21 hold, 1901-ben pedig már 200 hold területen termesztettek lent s egy lengvár is létesült a vármegyében. Ezáltal a Székelyföld egyik súlyos helyzetű vármegyéje az okos állami akcióval már is jobblétnek néz elébe.

— **A székelyturó Angliában.** Haggeán W. J. és Hübleo S. londoni nagykereskedők

közlebből megtekintették a nagybaconi turógyárat. Az angoloknak nagyon izlett a székelyturó és kaskavál sajt, minnek eredményeképp közlebből nagy szállítmány székelyturó megy Fiumén keresztül Londonba. Most már csak az kell, hogy az első szállítmányt a többiek is kövessék, ami bizonyára sikerülni fog a székely élelmességnek és a székelyturó a kényes izlésű angol közönségnek éppen olyan állandó cikkévé válhatik, mint az annyira keresett erdélyi tojás. Csak azután az élelmesség túltengése arra ne ösztönözze majd a vállalkozókat, hogy a minőség rovására akarjanak minél több nyereségre szert tenni, mert az kockázatos az eddig elért sikert is.

— **Felhívjuk olvasóink figyelmét az Első Magyar Általános Biztosító Társaság-nak** mai számunkban közölt zárszámadására. A számadatokat áttekintve azt látjuk, hogy ez a legrégibb magyar biztosító intézet kedvező évre tekinthet vissza. Tudjuk, mily erőmegfeszítéssel igyekeztek a külföldi téren is tért hódítani magának, annál örvedesebb az Első Magyar Ált. Biztosító sikeres tevékenységének eme újabb megnyilvánulása.

— **Az életuntak.** Egy pénzsóvár atya szivtelensége majdnem halálba kergetett két viruló emberéletet. S. mérnök és B. nagykereskedő leánya egymásba szerettek. Az apa azonban mitsem akart tudni a házasságról és a fiatal kőrök kijelentette, hogy leánya 100.000 korona hozományt visz férjének és csak olyannak adja leányát, akinek legalább ugyanennyi vagyona van. Azonban a mérnök szegény volt mint a templom egere. Az apa hajthatatlan maradt s hallani sem akart e házasságról. E nyakasság mélyen elszomorította a szerelmes párt. Elhatározták, hogy közösen megválnak az élettől. A mérnök gondoskodott a revolverről és titkos menyasszonyával együtt elkészültek azon útra, melyről nincs visszatérés. Szótlanul, lassan haladtak a Teréz-körut felé. Amint azonban Török A. és Tsa bankháza előtt elmennek, hallják, amint egy ur, aki a bankházból jött ki, egy várakozó társának egy számot mond. És hozzátette: — „100.000 koronát nyert! Gépiesen ismételte a mérnök a nyerő számot. „Játszol te is az osztályosorszájékon?” kérdezte a menyasszony. „Igen.” „És melyik számmal?” A mérnök vállalt vont: „Ha óhajtod, megnézem.” Tárcájából előveszi a sorsjegyet. — Az a szám volt, melyet most hallottak említeni. Izgatottan besietnek Török bankházába, ahol megerősítették az örömhírt és boldogságtól sugárzó arccal siettek a keményszivű apához, aki most már beleegyezett a házasságba. És az életuntakból boldog házaspár lett.

ERDELYRÉSZI PIACI ÁRAK.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet számára küldött eredeti tudósítások alapján.

Az árú és a mértékegység megnevezése:	Kolozsvár	Nagy-Enyed	Gy.-Fehérvár	Zilah	Sz.-Régen	Medgyes	Szászvátos	Szamosújvár	Gyergyó-Sz.-Miklós	Szegesvár	Sz.-Keresztúr	Kraszna	Nagy-Szeben	Fogarasz	Csik-Szereda	Földvár
Buza I. q. lv.	18—	17-30	18-50	15—	18-60	17—	18-60	17—	18—	2-74	2-40	17—	17-44		2-60	2-30
Buza II. q. lv.	16—	16-60	17-50	14—	18-00	16-00	16-40	16-00	15-60	2-56	2—		17-11		2-40	2—
Rozs q. lv.	13-20	13-50	14—	12—	13-00	13—	13—		14—	1-60	1-60	10-00	12-29		2-20	1-68
Árpa q. lv.		12-30	1-90	8—	10-60	12—			1-80				1-70			
Zab q. lv.	12-60	12-80	14-00	12—	12-00	12—	14—	13—	1-80				12-00		2—	1-68
Tengeri I. q. lv.	10-60	11-30	10-80	12—	10-00	11—	11-20	10-00	1-30	1-20	1—		1-04		1-90	1-20
Tengeri II. q. lv.	10—	11—	1-62	10—	9-50	10-50			2—	1-70	1-64		1-68		2—	1-68
Paszuly, fehér q. lv.	20—	14—	12-00	12—	10—	12—				1-70	1-40	11-54			2-60	
Lencse q. lv.	48		52	50											4—	
Borsó q. lv.	40		48	48						2—					3—	2-40
Köles q. lv.	30		32	32											4—	
Burgonya q. lv.	9-40	6—	6—	6—	6—	6—	6—		7-50				5-72	5—	1—	2—
Sárgarépa q. lv.		0-80		6		1-60			0-90	—90	1—				1—	2—
Hagyma q. lv.	—22	—40		—38	—30	—50	—40			—44					1—	—50
Káposzta 100 drb.															10—	
Alma, nyári q. lv.					2-40					2—					2—	
Alma, téli q. lv.																
Alma, tömeg árú q. lv.																
Szilva beszteczel q. lv.																
Dió q. lv.					3-20					2-40	2—		34—		2—	3—
Bor, közöns. aszt. új hl.	36	28—	40—		44	60									50	
Bor, jobb asztali új hl.	48	32	48—		48	80									60	
Bor, pecsénye új hl.	40	36	48—		50	80				100					60	
Bor, csemegé új hl.	60	60			56	100									60	
Bor, Almabor új hl.	50	80	60—		60	120									60	
Seprő pálinka új hl.	80	80			80	140										
Törköly pálinka új hl.		85			100											
Szilvórium új hl.					40											
Marhahús, főzni való kg.	0-96	0-80	0-90	0-80	0-64	0-80	0-80	0-80	0-80	1—	0-80		0-88	0-88	0-80	0-80
Borjúhús kg.		0-72	0-90	0-80	0-64	0-80	1—	1—	1—	1—			0-60	0-72	0-88	0-88
Egy bárány drb.		0-88	0-96	—88	0-80	0-96	7—	7—	7—	1-04			0-96	0-88	6-40	5—
Egy malac pár		6-00	8-00	4—	4-00	2-40	3—	3—	3—	5-50			3—	6-40	2-60	2—
Egy pár csirke pár			5-00	—80	0-70	1—	1-20	1-20	1-20	4—	3—		2—	2-60	2—	2—
Tehéntej liter	0-18	0-24	0-16	0-16	0-16	0-18	0-16	0-15	0-16	0-16	0-18	0-14	0-16	0-16	0-24	0-24
Juh tej kg.		0-90	2-12	1-12	1-28	0-90	1-20	—96	1-12	—90			1-40	—80		
Juh sajt kg.		1-60	1-40	2—	2-00	1-20	2—	2—	2-20				2—			
Vaj kg.		0-40	0-40	0-40	0-40	0-44	0-40	0-40	0-38				0-40	0-40	—40	0-30
Tojás 10 drb.																
Igás ló páronként 2 drb.			240			240				260	300				2-500	
Kocsi ló 2 drb.			360			600				410	600				3-600	
Igás ökör 1 drb.		360	500			560				600	600				3-600	
Borjas tehén 1 drb.		150	500			220				260					160	
Egy éves borjú drb.		60	60							110					45	
Sertés, öreg kg.		—60	—50							45					—50	
Egy éves süldő kg.		30	40							18—						
Sertés, fiatal kg.																
Egy éves süldő kg.																
Juh, anya 1 drb.				20						14—						
Raczka gyapju q.																
Cigája q.																
Finomabb gyapju q.																
Komló q.										140						
Régi széna szekér	48	10		30		15—				16—	25—		15		20—	
Mesterséges széna 4																
Ószi szalma 4-00				6		6—				2—					4—	
Tavaszi szalma 24-00				—50						—80					1—	
Istálló trágya 100															1—	
Lóhermag I. q.			160			110									160	
Lóhermag II. q.			150			90									100	
Lucernamag q.			200												165	
Haltaczimmag q.															300	
Hükkönymag q.						16—										
Kendermag q.						20—										
Répmag q.				72—											100	
Hükkfa, hasáb km.	6-30	5-00		4-00	5—	5—			5—	4—			4-70			
Tölgy, hasáb km.		5-00			3—				4—				4-60			

NÉPBANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG KOLOSZVÁRTT
Deák Ferencz-utca (ezelőtt: Belközép-u.) 37. sz. alatt
(Korbuly-ház) olcsó jelzalog és váltókölcsonöket nyujt és
BETÉTRE 5% SZÁZALÉK KAMATOT AD.

(412.)

Magyar Jelzalog-Hitelbank
Képviselősege Kolozsvártt
(Jókai-utca 2. sz.; gr. Rhédey-ház, I. em.)
Az intézet alaptőkéje 30 millió korona.

4%-os és 4 1/2%-os Zaloglevélkölcsonöket
nyujt és pedig 4%-os kölcsönt földbirtokra: 50 évi törlesztéssel 5 százalékos, nagyobb városokban fekvő házakra 40 évi törlesztéssel 5-40 százalékos évi részletfizetés mellett és magasabb leszámitolási árfoyam mellett 4 1/2%-os zaloglevélkölcsonöket földbirtokra 50 évi törlesztéssel 5-40 százalékos és nagyobb városokban fekvő házakra 4 1/2 évi törlesztéssel 5-65% évi részletfizetés mellett.

A jelzalogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értéke és a megszavazandó kölcsön összegére nézve az **Erdélyi Gazdasági Egylet** bizalmi férfiai adnak véleményyt. (1.)

A bank képviselősegenél kaphatók 4% és 4 1/2%-os zaloglevelek, 3%-os és 4%-os nyerceménkötvények

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT:
Feladó szerkesztő és kiadó:
TOKAJI LÁSZLÓ.
Társzerkesztő:
JAKAB LÁSZLÓ.
Segédszerkesztő:
ÉBER ERNŐ.
AZ ERDELYI GAZDASÁGI EGYLET TULAJDONA.

Első magyar általános biztosító-társaság Budapestén.

KIADÁSOK.

I. Tűz-, szállítvány-, jég- és betörés-biztosítási üzlet. - Negyvennegyedik évi zárszámja 1901. január 1-től december 31-ig.

BEVÉTELEK

Financial statement table for the first part, showing expenses (KIADÁSOK) and income (BEVÉTELEK) for various insurance types like fire, shipping, and theft.

VAGYON.

Mérlegszámla 1901. december 31-én.

TEHER.

Balance sheet table (Mérlegszámla) for December 31, 1901, detailing assets (VAGYON) and liabilities (TEHER).

KIADÁSOK.

II. Életbiztosítási üzlet. - Harminckilencedyedik évi zárszámja 1901. január 1-től december 31-ig.

BEVÉTELEK.

Financial statement table for the second part, covering life insurance (Életbiztosítási üzlet) expenses and income.

VAGYON.

Mérlegszámla 1901. december 31-én.

TEHER.

Balance sheet table (Mérlegszámla) for December 31, 1901, detailing assets (VAGYON) and liabilities (TEHER) for the life insurance section.

Legal notice and signatures at the bottom of the page, including names like Kacsinszky János and Gergely Tódor.

Előfizetési Felhívás!

Erdélyi hazarészünk legfüggetlenebb, legélénkebb és legolcsóbb politikai napi lapja

az

„UJSÁG”

Független, mert tisztán az a közönség tartja fenn, amely Magyarország teljes kormányzati és anyagi függetlenségeért lelkesül. Senki mástól anyagi segílyt nem kap. Épen ezért korlátok, melléktekintetek nem kötik és nem vezetnek közcélú akcióknál.

Legélénkebb, mert a legjobb erőkből álló munkatársgárdája van és leggyorsabb, mert *éjjeli lap* lévén, már a reggeli gyorsvonat szétviszi az egész Erdélybe s így az összes budapesti lapokat egy nappal-, a kolozsváriakat pedig egy fél nappal megelőzi.

Legolcsóbb, mert míg a többi lapok előfizetési ára évi 28 és 32 korona, addig

az „UJSÁG” előfizetési ára

egész évre csak: 24 korona.

félévre „ 12 „

negyedévre „ 6 „

egy hónapra „ 2 „

Ilyen előfizetési árral indult már kezdetben és ez is egyik oka annak, hogy a lap előfizetői a legnagyobb arányban szaporodtak.

Az „Ujság” felelős szerkesztését december 29-től **Dr. Papp József** kolozsvári ügyvéd vette át, a kit munkásságában számos kolozsvári és vidéki közéleti férfit támogat.

Az „Ujság” — politikai és társadalmi akciói mellett — kiváló gondot fordít a köz- és mezőgazdasági érdekek megfelelő, alapos és helyes irányu szolgálatára is. Ily tárgyú rovatait a legjelesebb helyi és fővárosi szakemberek látják el közleményekkel.

Előfizetési pénzek utalványlapon

„Az „UJSÁG” kiadóhivatalának

Kolozsvártt”

(781.)

ezimen küldendők.

==== Mutatványszám ingyen küldetik. ====

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10.

836

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület
ugyis mint aGazdasági Egyesületek Országos Szövetsége
erkölcsi támogatásával alakult 1900.

Biztosítási alap:

Kormány hozzájárulásával	400 000— K
Alapítványok és üzletrészekben	1268.080— „
Tartalékok	111 053.60 „
Összesen	1,779 133.60 K.
Első évi felesleg	90.349— K.

Biztosításokat elfogad tűz és jégkár ellen. — Az üzlet eredményében biztosított tagok díjarányban részesülnek.
Az 1901. évi üzleteredmény alapján az alapítók 5% kamatban, a biztosított tagok díjvisszatérítésben részesülnek. — Biztosítási ajánlatokat elfogad közvetlenül a központ vagy a képviselők közvetítésével és felvilágosítással és nyomtatványokkal minden irányban készséggel szolgál

az igazgatóság.

LITKE L., Pécs

cs. és kir. udv. szállító

Frigyes Főherceg Ő cs. és kir. Fensége, Szalvator Lipót Főherceg Ő cs. és kir. fensége és a Nemzetközi Hálókocsi és Európai Expressz-vonat-Társaság szállítója.

PEZSGŐFAJOK:

Sport Grand Vin Sec	Export pezsgők
Extra Sec	angol izlésre:
pezsgők: Dry-Dry.	Vin Brut Britannia Sec.

!Futányos árak! — Árjegysék ingyen!

(821.)

MAGYAR INTÉZET.

LABORATORIUM

VÉDŐ-OLTÓANYAGOK TERMELESÉRE

BUDAPESTEN, VI. Nagy János-utca 6. szám.

TERMEL ÉS SZÁLLIT

VÉDŐ-OLTÓANYAGOKAT:

- a) a sertésorbáncz ellen
100 adag ára (I. és II. anyag) 14 kor.
- b) lépfene ellen
juhok részére 100 adag ára (I. és II. anyag) . . . 15 kor.
szarvasmarhák részére 100 adag ára (I és II. anyag) 30 kor.
lovak részére 100 adag ára (I. és II. anyag) . . 30 kor.

Az intézet raktáron tart és mérsékelt áron szállit 10 adagos L. V. T. jegyű oltófecskeket, oltóitket, szörnyiró ollókat, maximal hőmérőket és más oltáshoz szükséges szereket.

(702.)

GÁLERNŐ

építési anyagok raktára

KOLOZSVÁR, MALOM-UTCA 16.

Telefon 494.

Állandóan raktáron tart és legolcsóbb árakon szállit mindennemű építési anyagot é. p.

Román és Portland Cement

Gipsz

Menyezet nádfonat

Kőagyagsövek

Alagsövek

Asztalt elszigetelő lemezek

Legjobb gyártmányok.

Kátrányos fedél pép

„Dürabel“ zöld fedél lemez

Tetőcserepek 860.

Disztéglák

Chamotte téglák

Keramik lapok

Olcsó árak.

Černovsky & Co.

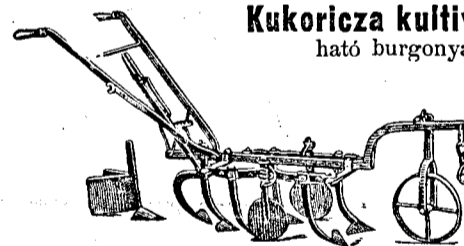
Ausztria-Magyarország

első és legnagyobb talajmívelési gépek gyára,

Bömisch-Brod bei Prag. (847.)

Ajánlja általánosan jónak elismert, utolérhetlen, minden versenyen első díjjal kitüntetett s ezért legjobban elterjedt talajmívelő gépeit, mint: eddig több mint 40,000 db gyártva, valamennyi répatermelő országban használatban.

Ugyanaz kombinálva három soros répa művelőgépre, minden vetőgépre alkalmazható és minden talajra alkalmas. Főelőnye a nagy emberi erő megtakarítás.

Kukoricza kultivátor, igen könnyen alkalmazható burgonya, szőlő és komlóterekben.

Chilisalétrom szóró,
2, 4, 5 és 6-soros.

Kilencsoros acél kultivátor
a tavaszi vetésnél pótolhatatlan és nélkülözhetetlen.

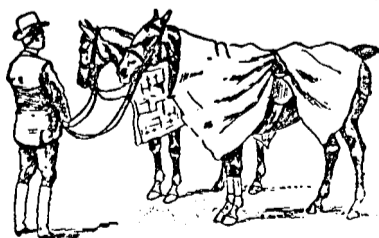
Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Magyarországi vezérképviselő: Neubauer Sándor, Győr.

PÖSTYÉNI FLUID-GYÁR

Állatgyógyászati

készítményei:

Pöstyéni Thermal lófluid ára: egy üveg 2 kor. 80 fillér. 5 liter 25 kor. 10 liter 50 kor.

Pöstyéni Bliszter (folyékony) ára: egy üveg 4 kor.

Pöstyéni maró Bliszter ára: egy tégely 4 kor. (égetés szükségtelen, a betegség ismétlődése kizárva).

Pöstyéni Embrocation ára: egy üveg 4 kor.

Pöstyéni maláta pogácsa (lepény) különlegesség, lovak és szarvasmarha hurutos megbetegedéseinél, ára 3 kor.

Pöstyéni sebkenőcs, csövenként 2 kor.

Unicum legyek és egyéb rovarok ellen. Alkalmazandó lovak és szarvasmarhánál, 1 liter ára 2 kor.

Amerikai állat táppor lovak, szarvasmarha, juhok és sertések számára 1/2 kiló 80 fillér, 1/1 kiló 1 kor. 40 fillér, 5 kiló 5 kor. (50—100 kilóig külön ár).

Pöstyéni sertéspor (Boróka-liszt) emésztést szabályozó és vértisztító készítmény: 1/2 kiló 80 fillér, 1/1 kiló 1 kor. 40 fillér, 5 kiló 5 kor. (80—100 kilóig külön árak).

Ragadós száj- és körömfájás elleni angol por 1/2 kiló 2 kor., 1/1 kiló 4 korona.

Megrendelhetők: 5% engedménnyel egyleti tagoknak az Állandó gépkiállításon Kolozsvárt, minden gyógyszerárban és nagyobb drogueriakban, valamint:

Fluid-gyár Pöstyénföld.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

(716.)

Kishirdetések felvételnek (minden héten csütörtök délig): a kiadóhivatalnál, Kolozsvárt, Deák-Ferencz-utca 13. sz., emelet.

Előre fizetendő

KIS HIRDETÉSEK.

Levélbeli tudakozódásokra felvilágosítást ad a kiadóhivatal, ha a szükséges válasz-levélbélyeg mellékelte.

Ezen rovatban minden 20 □ cm, vagy ennél kisebb területű — 50 szóig terjedő — hirdetés egyszeri közlése 1 koronába kerül. Egész évi (52-szeri) közlés ára: 48 korona mely évnegyedenként, vagy havonként is fizethető. A hirdetés legkönnyebben megrendelhető utalványlapon, melyre a szöveg is felírható. A jelzett mennyiségen felül minden szó 4 fillér, vagy minden □ cm. 5 fillér. Tudakozódásoknál csak a kishirdetések számára kell hivatkozni. Tárgypéldány csak egy küldetik.

Alkalmazást keresők

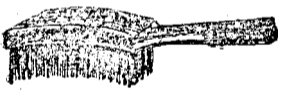
Gazdatiszti állást keres, vagy ideiglenes munkát is elfogad igen ügyes gyakorlati gazda. Címe 336. szám alatt megtudható a kiadóhivatalban.

Kovácsnak ajánkozik teljesen képzett gyári kovácssegéd uradalmakba. Címe 336. szám alatt megtudható a kiadóhivatalban.

Alkalmazást nyer.

Kertészkeresek évi 240—280 korona készpénz fizetés és udvari ellátás, esetleg megfelelő praetenda mellett május 1-re. O-Brettey p. Russ, Hunyad megye. 884. *Szilvássy Aladár.*

Különfélék.

Gyümölcsfa 829 keféket, valamint egyéb

kefe és seprőárút

gazdasági, ipari és háztartási célra ajánl:

Wiszoky és Társa

keféaru gyára Budapest, VI. Király-utca 66. sz. Árjegyzékkel kívánatra szolgálunk.

B. Bak Lajos Ö csász. és kir. Fensége Klotild főhercegnő udvari szállítója és az arany koronás kereszt birtokosa műbutor és épületasztalos munkák és parquette gyári üzlete Kolozsvárt. Alapított: 1869. (845.)

(543.)

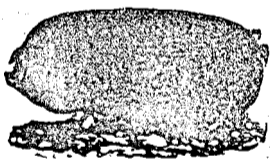
Hantz Sándor könyvkötő.

Ezelőtt Hantz György társa Kolozsvárt,

— Jókai-utca 2. szám. —

E szakmához tartozó munkákat versenyt felülmúló ízléssel tartósan és olcsó ártért készítenek. Fizetések fél vagy egész évi elszámolásra történhetnek. (555)

A címre kérem vigyázn!

Telivér Poland Kina

süldők, koczák és kanok, renyészésre alkalmas, szép és fejlett példányok 8—9 hónaposak eladók. Ugy-szintén tavaszi ellésből származó malacokra előjegyzést elfogadok. Szállítás 3 hónapos kortól kezdve.

Tudakozódások: Ordódné Malláth Gizella Budapest, IV., Muzeum-körút 7. szám. (748.)

Eladó

2 drb.

Poland Kina tenyészkoca

Czim G. G. alatt a kiadóban. (1001.)

A FRANKLIN-féle Magyar Remek- Arany János írók

Arany László
Bajza József
Czuczor G.
Garay J.
Kemény Zsigmond
Szigligeti Ede
Tompa Mihály
Vajda János
Vörösmarty Mihály munkái **csak is**

a FRANKLIN-féle MAGYAR REMEKÍRÓK

gyűjteményében jelennek meg.

Senki más

ez időszert ki nem adhatja, mert kizárólagos kiadó joguk a Franklin-Társulaté.

Az 55 kötetes gyűjtemény ára 220 korona.

Az öt kötetből álló első sorozat megjelent. Tartalma:

Arany János munkái I. Sajtó alá rendezi Riedl Gyula.

Vörösmarty munkái I. Sajtó alá rendezi Gyulai Pál.

Tompa M. munkái I. Sajtó alá rendezi Lévy József.

Garay János munkái. Sajtó alá rendezi Ferenci Zolt.

Csiky G. színművei Sajtó alá rendezi Vadnai Károly.

E gyűjteményt kiegészíti:

Shakspere összes színművei

6 kötetben,

kiadja a Kisfaludy-Társaság, melyet köve 30 korona helyett 20 korona kedvezményes áron kapnak

a Franklin-féle Magyar Remekírók

megrendelői.

Havi részletfizetésre beszerezhetőik.

Vigyázat a megrendelésnél, hogy a kínált gyűjteményben a fent felsorolt írók bennfoglaltnak-e?!

(818.)

Páris-Grand-Prix!

Gr. Teleki Arvéd drassói uradalomban up. Koczsa, Alsófehérvármegye kaphatók:

gyorsfejlődésű, kiválóan edzett, az ország minden részében előnyösen ismert

magyar bikák,

100 drb. magyar igásökör,

az általános kedvelt

oberndorfi répamag,

rendkívül előnyös árban, továbbá pekingi kacsák, amerikai diócsemeték, sorfák. (775.)

Simonfi István mezőgazdasági gépgyára, vas- és fémöntődéje Kolozsvárt, Kultorda-u. 48. szám. Telefon 85. sz. Kívánatra árjegyzék és költségszámítás bérmentve küldetik. (404.)

A gyakorlatban legjobban bevált

benzinmotorok és lokomobilok

(a viláhirű

BAECHTOLD és Tsa

svájci (Steckborn-i) gyárából) kaphatók:

Molnár és Pinter

technikai ozégnél

BUDAPESTEN, Lipót-körút 7/a.

Ismerőseinket és rendes vevőinket felkérjük ezen motoroknak működésben való megtekintésére.

Érdeklődőknek további felvilágosítással szívesen és azonnal szolgálunk.

Versenyképes áraink szereléssel együtt, vevő állomására szállítva a következők, pl.:

Fekvő motor	10 HP.	5600 korona.
"	20 HP.	7200 "
"	40 HP.	11250 "
Lokomobil	3 HP.	3500 "
"	4 HP.	4200 "
"	6 HP.	5000 "

Ajánlja magát a cég a t. gazdaközönségnek minden a gazdaságban előforduló szükséglet fedezésére szolgáló anyagot, u. m.:

gépolaj, égőolaj, kocsikenőcs, gabnászák, kazaltakaró, repce és cseplőponyvák, gép és eke alkatrészek, gépszijak stb.

lehetőleg alacsony árak, pontos és szolid kiszolgálás mellett szállítani. (864.)

FISCHER PÉTER és Társa

cs. és kir. udvari szállítók

mű, és kötszer-gyárosok

BUDAPESTEN.

Raktár és gyár: IV. Kossuth Lajos-utca 6.

Ajánlják mindennemű állatorvosi mű- és kötszerrel dúsan felszerelt raktárukat, mely mindenféle újabb szerkezetű sebészi, szülészi, bonczani, patkolástani és más állatgyógyászati célokra szükséges eszközöket tartalmaz.

1902. évi árjegyzéket kívánatra küldünk.

Eszközök javítása és átalakítása is elvállaltatik. (841.)

úgy mást ne tegyen, mint keverjen a takarmány közé Barthel-féle

takarmánymeszet.

Az ezzel járó csekély kiadást soh'se fogja megbánni. Leírását is készséggel küldi

(805.) **Barthel Mihály és Tsa.** Bécs, X., Keplergasse 20.

Magyar levelezés!

HA télen át sok tojást, több és jobb tejet, diisznóinak gyors hizását és erősödését, növendékmarháinak szép vonómarháinak kitartó erejét óhajtja,

Nyujtsunk kezét a szerencsének!

Már sokan szerencsések lettek egy nálunk vásárolt sorsjegy által.

A legesélydúsabb sorsjáték a világon a mi m. kir. osztályosorsjátékunk.

100.000 sorsjegyre **50.000** pénznyeremény jut.

Legnagyobb nyeremény esetleg

1.000,000 korona.

1 jutalom 600.000, 1 nyeremény a 400.000, 200.000, 2 a 100.000, 1 a 90.000, 80.000, 70.000, 2 a 60.000, 1 a 40.000, 5 a 30.000, 1 a 25.000, 7 a 20.000, 3 a 15.000, 31 a 10.000, 67 a 5000, 3 a 3000, 432 a 2000, 763 a 1000, 1238 a 500, 90 a 300, 31.700 a 200, 3900 a 170, 4900 a 130, 50 a 100, 3900 a 80, 2900 a 40. Összesen

13,160.000 korona azaz Tizenhárom millió 160.000 korona.

SZERENCSENAPTÁR.

Január	Február	Március	Április	Május	Június	Július	Augusztus	Szeptember	Október	November	December
K 1 978 S 2 26879 C 3 51378 H 4 65828 K 5 83540 V 6 2887 H 7 32701 K 8 51630 S 9 63900 C 10 8602 P 11 4040 S 12 34480 V 13 51617 H 14 70532 K 15 83677 S 16 43008 C 17 34500 P 18 52011 S 19 74309 V 20 83709 K 21 6556 H 22 35392 S 23 52597 C 24 74377 P 25 83785 S 26 8451 V 27 35353 H 28 53079 K 29 75916 S 30 83838 C 31 8558	S 1 36451 V 2 17769 K 3 71717 H 4 83953 C 5 10453 S 6 87410 H 7 53722 K 8 79766 S 9 84303 V 10 10631 H 11 38117 C 12 55176 S 13 80641 H 14 84752 K 15 17330 S 16 38179 V 17 56307 H 18 81102 C 19 85119 S 20 17344 K 21 38200 H 22 35392 S 23 52597 C 24 74377 P 25 83785 S 26 8451 V 27 35353 H 28 53079 K 29 75916 S 30 83838 C 31 8558	S 1 86576 V 2 17769 K 3 38297 H 4 59571 C 5 83183 S 6 89315 H 7 19805 K 8 38913 S 9 60001 V 10 96023 H 11 91382 C 12 19824 S 13 38959 H 14 60048 K 15 83261 S 16 91400 V 17 121623 H 18 39000 C 19 64121 S 20 83502 K 21 4040 H 22 34480 C 23 51617 V 24 61162 H 25 83393 K 26 92740 S 27 35353 H 28 53079 K 29 74309 S 30 83429 V 31 93411	H 1 24212 C 2 48026 S 3 65664 H 4 83493 C 5 95379 S 6 25319 H 7 48553 K 8 65809 S 9 83521 V 10 96023 H 11 91382 C 12 26379 S 13 51378 H 14 65828 K 15 79717 S 16 83540 V 17 83913 H 18 91382 C 19 38959 S 20 83540 K 21 4040 H 22 34480 C 23 51617 V 24 61162 H 25 83393 K 26 92740 S 27 35353 H 28 53079 K 29 74309 S 30 83429 V 31 93411	S 1 6559 V 2 57285 K 3 52597 H 4 74377 C 5 83785 S 6 8451 H 7 35353 K 8 65809 S 9 83521 V 10 96023 H 11 91382 C 12 26379 S 13 51378 H 14 65828 K 15 79717 S 16 83540 V 17 83913 H 18 91382 C 19 38959 S 20 83540 K 21 4040 H 22 34480 C 23 51617 V 24 61162 H 25 83393 K 26 92740 S 27 35353 H 28 53079 K 29 74309 S 30 83429 V 31 93411	S 1 257285 K 2 64162 H 3 83087 C 4 86023 S 5 17703 H 6 8451 K 7 35353 S 8 65809 C 9 83521 V 10 96023 H 11 91382 C 12 26379 S 13 51378 H 14 65828 K 15 79717 S 16 83540 V 17 83913 H 18 91382 C 19 38959 S 20 83540 K 21 4040 H 22 34480 C 23 51617 V 24 61162 H 25 83393 K 26 92740 S 27 35353 H 28 53079 K 29 74309 S 30 83429 V 31 93411	S 1 4040 K 2 64162 H 3 83087 C 4 86023 S 5 17703 H 6 8451 K 7 35353 S 8 65809 C 9 83521 V 10 96023 H 11 91382 C 12 26379 S 13 51378 H 14 65828 K 15 79717 S 16 83540 V 17 83913 H 18 91382 C 19 38959 S 20 83540 K 21 4040 H 22 34480 C 23 51617 V 24 61162 H 25 83393 K 26 92740 S 27 35353 H 28 53079 K 29 74309 S 30 83429 V 31 93411	P 1 91647 S 2 70532 H 3 83677 C 4 92740 S 5 23081 H 6 44307 K 7 74309 S 8 83429 C 9 83521 V 10 24212 H 11 48026 C 12 65664 S 13 83493 H 14 83785 K 15 8451 S 16 53079 V 17 65809 H 18 83521 C 19 96623 S 20 978 K 21 26879 H 22 51378 C 23 83953 S 24 83953 H 25 1378 K 26 32701 S 27 53722 H 28 75916 K 29 83602 S 30 83117 C 31 8480	S 1 180641 H 2 84732 C 3 17330 H 4 38179 S 5 56307 H 6 52501 K 7 74309 S 8 83709 C 9 83521 V 10 57285 H 11 52597 C 12 74377 S 13 83785 H 14 8451 K 15 53079 V 16 35353 H 17 75916 C 18 83953 S 19 96623 K 20 36451 H 21 26879 S 22 79617 C 23 83953 H 24 38913 K 25 10153 S 26 2887 H 27 32701 C 28 53722 K 29 83602 S 30 38117 C 31 5176	K 1 83261 S 2 91400 C 3 21625 H 4 39000 S 5 61421 H 6 81102 K 7 92291 S 8 21611 C 9 40453 V 10 64462 H 11 83393 C 12 92740 S 13 23081 H 14 44307 K 15 83429 S 16 83709 V 17 93411 H 18 53079 C 19 48026 K 20 65664 H 21 83493 S 22 8451 C 23 53079 H 24 83393 K 25 75916 S 26 83521 C 27 96623 H 28 978 K 29 36461 S 30 51378 C 31 65328	P 1 83540 S 2 2887 H 3 32701 C 4 51630 S 5 65900 H 6 83480 K 7 4040 S 8 34480 C 9 51647 H 10 70532 K 11 83677 S 12 6303 H 13 34500 K 14 52501 V 15 81102 H 16 80641 S 17 17844 C 18 38200 H 19 5285 K 20 83087 S 21 86023 H 22 17763 C 23 38204 H 24 58038 K 25 83143 S 26 86576 H 27 17769 C 28 85838 K 29 38297 S 30 53703 C 31 83183	S 1 83953 H 2 10453 K 3 37410 S 4 53722 H 5 79766 K 6 84303 S 7 10631 H 8 38117 C 9 55176 S 10 80641 H 11 84752 K 12 17330 S 13 38179 V 14 10631 H 15 91382 C 16 19824 S 17 38959 H 18 60048 K 19 83261 S 20 91400 V 21 121623 H 22 39000 C 23 64121 S 24 83502 K 25 4040 H 26 34480 C 27 51617 V 28 61162 H 29 83393 K 30 92740 S 31 35353

Mikor van születésnapom?

Mindenki kísérelje meg szerencsésjét a születésnapjára feljegyzett számmal. Ezen naptárban az év minden egyes napjára más szám van feljegyezve, melyek postafordulattal megrendelés esetén nálunk kaphatók, úgy hogy bárki kiválaszthatja saját számát.

Ha időközben e szám elfogyott volna, hasonlót küldünk.

Az egész válalat állami felügyelet alatt áll.

Az 1. osztály eredeti sorsjegyek tervszerű betétjei a következők:

egy nyolcad (1/8) frt —.75 vagy 1.50 korona egy negyed (1/4) frt 1.50 vagy 3.— korona
" fél (1/2) frt 3.— " 6.— " egész (1) frt 6.— " 12.— "

A sorsjegyeket utánvétellel vagy az összegnek postautalványon való előzetes beküldése ellenében megküldjük. Hivatalos tervzet díjtalanul. Megbízásokat kérünk azonnal, de legkésőbb

f. évi május hó 5-ig.

közvetlenül hozzánk beküldeni.

878.

FIÓKOK:

V., Váci-körút 4.
Museum-körút II.
Erzsébet-körút 54.

TÖRÖK A. és Tsa

BANKHÁZA.

BUDAPEST, VI., Teréz-körút 46/a.

Sok és igen nagy nyereményt fizettünk ki nagyrabecsült vevőinknek és pedig rövid idő alatt hat millió koronánál többet.

Megrendelő levél levágandó. T. TÖRÖK A. és Tsa bankházának, Budapest.

Ezennel megrendelek a m. kir. szab. osztályosorsjáték 1. osztályához.....darab eredeti osztályosorsjegyet a hivatalos tervzettel együtt.

A.....korona összeg { utánveendő.
utalvánnyal küldöm.
mellékelve bankjegyekben (bélyegeken) } A nem kívánt törlendő.

Pontos cím:

Simmenthali üszök

megvételre kerestetnek (12—15 drb)

Levélbeli ajánlatok a kiadóhivatalhoz kéretnek. (1005.)

A gyógy és műszaki évelő növények palántái.

(882. I.)

Különösen Agnelli mentha piperitából, mentha crispából stb. kaphatók (kivánatra utasítással)

Agnelli József plebános Csári, via Sasvár (Nyitramegye).

Ára: 100 darab palánta 5 frt (10 kor.)
1000 " " 25 frt (50 kor.)

Ötezer darab vételnél ezre 15 frt (30 kor.)

Tizezer " " " 10 frt (20 kor.)

Még nagyobb vételnél még az árt valamivel kedvezményesebbé teszem.

Az ár ab itt vasuti v. postai állomás.

Agnelli magyar kincs

eredeti burgonya, a mely rendkívül termékeny, úgy hogy a termést megcsodálni kell, és rendkívüli tulajdonságuk miatt külföldön (skandinaviában is) kerestetik. És

Agnelli Pannonia,

igen termékeny szép alaku és korán érő eredeti burgonya kapható előállítójánál

Agnelli József

plebánosnál (882. II.)

Csári, via Sasvár (Nyitramegye).

Ára 6 forint o. é. ab itt vasuti állomás.

Eladó birtok

A néhai Bátor Löwenthal Károly Szászpénteki, Besztercze és Szász-Régen között, Kolozsmegyében fekvő 1365 kataszterholdas

tagosított birtoka

egészben, vagy osztva, instructussal vagy a nélkül is, jutányos árban azonnal

eladó.

Bővebb felvilágosítást ad Nechay Lipót Szászpéntek, u. p. Teke. (877.)

